

Jong in Eemsmond

Integrale nota jeugdbeleid

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Achtergrond	6
3	Beleidskader	7
4	Bestaand en nieuw beleid	8
	4.1 Rijksdoelstelling	
	4.2 Provinciaal beleid	
	4.3 Gemeentelijke invalshoek	
5	Jeugd en opvoeding	11
6	Jeugd en vrije tijd	15
7	Jeugd en veiligheid	17
8	Jeugd en participatie	25
9	Jeugd en onderwijs	28
10	Jeugd en gezondheid	30
11	Jeugd en werk	33
12	Beleidsvoornemens en financiën	34
	Bijlage 1	37
	Bijlage 2	38

1 Inleiding

Onze gemeente is de thuisbasis voor veel kinderen en jongeren. Eemsmond wil een aantrekkelijke gemeente voor hen zijn. Eigen beleid voor de jeugd is nodig om hen kansen te bieden en om ze hun mogelijkheden te laten benutten om later als volwassene volwaardig en actief deel te kunnen nemen aan de maatschappij. Daarnaast is het ook gewoon een gemeentelijke taak om jeugdbeleid te maken.

Uiteraard ligt de basisverantwoordelijkheid voor kinderen en jongeren bij ouders en verzorgers. De gemeente is aanvullend daarop verantwoordelijk voor het lokale jeugdbeleid. Het realiseren van jeugdbeleid is niet altijd even eenvoudig. De reikwijdte van jeugdbeleid is groot; het omvat veel beleidsterreinen. Een deel van deze terreinen valt onder de gemeentelijke invloedssfeer, een deel ook niet. Daarnaast spelen de vele betrokken organisaties, beperkte middelen en wisselende behoeften van jongeren ook een rol. De gemeente heeft een regierol in dit geheel.

De raad van de gemeente Eemsmond heeft de kaders voor het jeugdbeleid vastgesteld in de startnotitie jeugdbeleid (juni 2003). Kernwoorden zijn integraal en interactief waarbij het jeugdbeleid de totale jeugd van 0 tot 23 jaar omvat. De nota *Jong in Eemsmond* is vanuit deze visie opgesteld.

2 Achtergrond

In Eemsmond wonen vijfduizend jongeren van nul tot en met 23 jaar. Dit betekent dat zij ongeveer een derde deel uitmaken van de gemeentelijke bevolking. Voor hen geldt dat zij gebruik moeten kunnen maken van goede voorzieningen, goed onderwijs moeten krijgen, zo gezond mogelijk opgroeien en in een veilige omgeving leven, spelen en sporten.

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van het aantal kinderen in verschillende leeftijdscategorieën verdeeld over de dorpen.

	Leeftijdsverdeling per dorp, absolute aantallen						
	<i>0 - 3 jaar</i>	<i>4 - 11 jaar</i>	<i>12-17 jaar</i>	<i>18-23 jaar</i>	<i>Totaal jeugd</i>	<i>Totaal bevolking</i>	<i>%jeugd</i>
Uithuizen	283	531	392	394	1600	5879	27,2
Uithuizermeeden	154	356	271	207	988	3324	29,7
Warffum	125	265	213	153	756	2538	29,8
Usquert	77	183	106	88	454	1532	29,6
R'school /Oosteinde	68	169	115	101	453	1318	34,4
Kantens	46	94	53	52	245	721	34,0
Zandweer	40	76	31	27	174	639	27,2
Oudeschip	11	38	22	13	84	276	30,4
Rottum	12	17	17	10	56	174	32,2
Oosternieland	5	29	20	12	66	156	42,3
Stitswerd	7	16	10	5	38	116	32,8
Oldenzijl	7	15	7	8	37	114	32,5
Eppenhuisen	2	10	6	5	23	82	28,0
Overig	4	8	10	3	25	54	46,3
Totaal	841	1807	1273	1078	4999	16923	29,5

Peildatum 1 januari 2004

Op januari 2004 wonen in Eemsmond 16923 mensen, jongeren tot en met 23 jaar maken daar bijna een derde deel (29.5%) van uit. Dit is in overeenstemming met het landelijk beeld. De verdeling van de jeugd over de dorpen komt hier redelijk mee overeen. Oosternieland springt eruit als een relatief jong dorp.

In Eemsmond (peildatum 1 augustus 2003) bezoeken 1742 leerlingen het basisonderwijs en 91 leerlingen het speciaal basisonderwijs. Duizend leerlingen bezoeken het voortgezet onderwijs en vijftig het speciaal voortgezet onderwijs. In totaal zijn er 2883 (partieel) leerplichtige kinderen.

In de gemeente Eemsmond zijn in totaal 361 bijstandsuitkeringgerechtigden. Bijna eenderde hiervan (114 uitkeringen) betreft gezinnen met kinderen. Van de 114 gezinnen met kinderen in een uitkeringssituatie is in honderd gevallen sprake van een onvolledige gezinssituatie. Dit betekent dat er sprake is van scheiding of alleenstaand ouderschap. Zes van deze onvolledige gezinnen betreft personen jonger dan 25 jaar. In totaal krijgen 52 personen jonger dan 25 jaar een bijstandsuitkering. Dit is 14% van het totaal.

3 Beleidskader

Binnen het jeugdbeleid wordt een onderscheid gemaakt naar de drie onderstaande categorieën:

Algemeen jeugdbeleid

Algemeen jeugdbeleid is gericht op de participatie van alle kinderen en jongeren in de maatschappij en op de ondersteuning van hen in de groei naar volwassenheid. Het gaat hier dus niet om het gericht bestrijden van problemen, maar om het bieden van algemene voorzieningen zoals peuterspeelzaalwerk, kinderopvang, speelvoorzieningen en sport- en culturele voorzieningen. Daarnaast gaat het om de uitvoering van de algemene regelgeving op terreinen als onderwijs en huisvesting. Het preventieve karakter is bij algemeen jeugdbeleid niet direct aanwezig, maar er kan wel gesproken worden van indirecte preventie, omdat de betreffende voorzieningen in de praktijk vaak wel een functie hebben als het gaat om de vroegtijdige signalering van de ernst en de omvang van te verwachten problemen. In de loop van de jaren hebben algemene voorzieningen een steeds belangrijker rol in het preventief jeugdbeleid gekregen. Hier zal later in de nota op worden teruggekomen.

Preventief jeugdbeleid

Preventief jeugdbeleid is gericht op de optimale ontwikkeling van groepen kinderen en jongeren: het voorkomen van problemen van jongeren die een verhoogd risico lopen om in een achterstandspositie te raken. Het gaat hier in mindere mate om algemene voorzieningen en meer om gericht beleid op een aantal thema's, zoals het voorkomen van schooluitval en opvoedingsondersteuning. Daarnaast kan op dit terrein de jeugdgezondheidszorg worden genoemd.

Curatief jeugdbeleid

Curatief jeugdbeleid is gericht op het oplossen van problemen en achterstanden van en met de jeugd. Hieronder vallen voorzieningen als de jeugdzorg en jeugdbescherming. Gemeenten hebben ten aanzien van dit beleid slechts een beperkte inbreng, de eerste verantwoordelijkheid voor de vormgeving van dit beleid ligt bij de provincies.

Deze nota zal zich dus met name richten op het algemeen en preventief jeugdbeleid.

4 Bestaand en nieuw beleid

4.1 Rijksdoelstelling

Naast het feit dat jeugdbeleid een eigen speerpunt is van de gemeente Eemsmond, wordt door het Rijk in het bestuursakkoord nieuwe stijl (BANS) de afspraak geformuleerd dat de overheden gezamenlijk een visie gaan opstellen die richtinggevend is voor het jeugdbeleid van de verschillende overheden. In de rapporten Jeugd in Ba(la)ns I en Jeugd in Ba(la)ns II is de visie geformuleerd voor zowel de jongere als de oudere jeugd. Deze visie is bepalend voor het beleid van alle overheden. De reden van deze gezamenlijke visie is dat alleen dan effectief kan worden gereageerd en geanticipeerd op de vragen van de jeugd.

Jeugdbeleid moet voldoen aan vijf criteria:

- Het beleid is gemaakt samen met de jeugd;
- Het beleid moet niet alleen gericht zijn op de aanpak van problemen, maar ook extra investeren in de versterking van de algemene voorzieningen voor de jeugd;
- Het beleid moet extra aandacht besteden aan risico's: niet wachten tot op latere leeftijd problemen ontstaan maar kinderen al op jonge leeftijd en dichtbij huis adequate zorg en ondersteuning geven;
- De vraag staat centraal. Hieronder valt een samenhangend voorzieningenaanbod dat antwoord geeft op de vragen van kinderen en jongeren en hun ouders;
- Toegevoegde waarde van projecten: zowel ter versterking van het structurele aanbod als aansluitend op het bestaande beleid mét toegevoegde waarde.

In aansluiting hierop is tijdens Balkende 1 *Operatie Jong* gestart. Operatie Jong heeft tot doel kinderen en jeugdigen op tijd en goed te ondersteunen in hun ontwikkeling. Hiervoor heeft zij de Jeugdagenda opgesteld. De jeugdagenda omvat de ambities van de ministeries van VWS, BZK, Justitie, OCW, SZW, VROM en VenI voor het jeugdbeleid.

Afrekenen met concrete prestaties, ontsporing voorkomen en opvoeden zijn doelstellingen. Verder moet de samenwerking met andere overheden en partijen in het veld gericht zijn op oplossingen en het wegnemen van belemmeringen. Op de jeugdagenda heeft het kabinet drie punten centraal gesteld:

1. Het kabinet investeert volop in de jeugd door geld uit te trekken voor jeugdzorg/preventie, kinderopvang en kennis;
2. Het kabinet brengt meer samenhang in beleid aan;
3. Het kabinet wil specifieke, meetbare prestaties leveren.

In overleg met het veld zijn de inhoudelijke prioriteiten vastgesteld. Het gaat dan om:

- (a) in- en externe zorgstructuren bij de school in relatie tot gemeentelijke taken en bevoegdheden,
- (b) het maximaliseren van het onderwijsrendement,
- (c) samenhang in voorzieningen van 0 -12 jaar,
- (d) vroeg en tijdig signaleren, beoordelen en interveniëren,
- (e) harmoniseren van indicatiestellingen,
- (f) jeugd en fysieke ruimte,
- (g) registreren van en informatieoverdracht tussen instellingen,
- (h) zekerstellen van gemeentelijke taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden,
- (i) zicht op kwaliteit en effectiviteit van preventieve, curatieve en repressieve programma's,
- (j) monitoren en
- (k) integraal toezicht.

De inhoudelijke uitwerking van bovengenoemde prioriteiten schept de voorwaarden waaronder gemeenten hun taken kunnen uitvoeren.

4.2 Provinciaal beleid

De provincie heeft op hoofdlijnen twee taken op het terrein van jeugd beleid:

1. de provincie draagt sinds 1992 wettelijke verantwoordelijkheid voor de planning en financiering van de jeugdhulpverlening. Hiervoor ontvangt de provincie een doeluitkering waarmee per jaar ongeveer 2500 jongeren met opvoedings- en opgroei problemen worden geholpen. De provincie heeft een regisserende taak op het terrein van de jeugdzorg. De Wet op de Jeugdzorg treedt 1 januari 2005 in werking. Dit betekent dat de provincie verantwoordelijk wordt voor het hele terrein van de jeugdzorg. Naast de jeugdhulpverlening vallen hier de jeugd-ggz, de jeugdbescherming, justitiële jeugdinrichtingen en de zorg van licht verstandelijk gehandicapte jongeren onder.
2. De provincie ondersteunt gemeenten bij het vorm geven van het lokale jeugd beleid. Dit gebeurt met name door het financieren van de provinciale steunfunctieorganisatie voor zorg en welzijn, het centrum voor maatschappelijke ontwikkeling (CMO).

Wet op de Jeugdzorg

De Wet op de Jeugdzorg treedt 1 januari 2005 in werking na een aantal jaren uitgesteld te zijn. De invoering van deze wet heeft ook op het lokale niveau nogal wat gevolgen. Met deze wet is een vernieuwingstraject in werking gezet waarmee getracht wordt aan de versnippering in de jeugdzorg een einde te maken. Het doel is de zorg aan jeugdigen en hun ouders te verbeteren en de positie van jeugdigen te versterken. Het Bureau Jeugdzorg voert onder de nieuwe wet nog maar beperkte hulpverlening uit: er is een maximum van vijf gesprekken. Heeft een cliënt meer hulp nodig die niet bij de geïndiceerde jeugdzorg thuishoort, dan wordt verwezen naar de voorliggende voorzieningen. De verwachting is dat de druk op de lokale voorzieningen zoals het maatschappelijk werk onder invloed hiervan zal toenemen.

Met de Wet op de Jeugdzorg en de bijbehorende Algemene Maatregelen van Bestuur wordt de taakverdeling tussen provincie en gemeente op het terrein van de jeugdzorg vastgelegd. De hoofdlijnen van de nieuwe wet zien er als volgt uit:

- Jeugdzorg omvat de jeugdhulp, de jeugd-ggz, de jeugdbescherming, justitiële jeugdinrichtingen en de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte jongeren;
- Er komt een wettelijk vastgelegd recht op jeugdzorg;
- Er komt een onafhankelijk Bureau Jeugdzorg met een breed takenpakket, maar met weinig mogelijkheden tot het verlenen van lichte hulp;
- (Gezins)voogdij, jeugdreclassering en AMK (advies- en meldpunt kindermishandeling) worden bij het Bureau Jeugdzorg ondergebracht;
- De aansluiting tussen algemene (vaak gemeentelijke) voorzieningen en jeugdzorg moet goed worden geregeld;
- Er komt een acceptatieplicht voor aanbieders;
- De positie van de cliënt wordt verder versterkt.

In de nieuwe wet is vastgelegd dat de jeugdzorg moet aansluiten op het gemeentelijk jeugd beleid en de voorliggende voorzieningen. Het bestuurlijk overleg dat plaatsvindt tussen de gemeenten van de hulpverleningsregie (Delfzijl, Appingedam, Loppersum en Eemsmond) en provincie scheidt hiervoor het kader. Echter, er lijkt meer sprake te zijn dat het gemeentelijk jeugd beleid moet aansluiten op de jeugdzorg dan andersom.

Onderwijs

De provincie heeft een regisserende rol op het terrein van onderwijs waarbij wordt samengewerkt met de betrokken instellingen. De taken van de provincie richten zich op:

- De vernieuwing en versterking van het beroepsonderwijs;
- Het bevorderen van de samenwerking van het onderwijs met de gemeenten en het bedrijfsleven;
- Het versterken van de interne zorgstructuur binnen het onderwijs en de samenwerking met de externe zorginstellingen.

Cultuureducatie

De provincie wil met haar cultuureducatieve beleid bereiken dat jeugd en jongeren kennis kunnen nemen van en deel kunnen nemen aan kunst en cultuur. Ongeacht opleiding, sociaal milieu of bevolkingsgroep. Hiervoor is het bureau Cultuureducatie opgericht. Het bureau richt zich op het onderwijs waarbij vraaggericht zal worden gewerkt waarbij het uiteindelijk doel is dat cultuureducatie een structureel karakter krijgt in de vorm van een doorlopende leerlijn. Dat wil zeggen dat er in het basis- en middelbaar onderwijs structureel aandacht moet worden besteed aan cultuur.

4.3 Gemeentelijke invalshoek

Met het vaststellen van de startnotitie jeugdbeleid heeft de gemeenteraad ook de beleidskaders voor het jeugdbeleid vastgelegd. Het uitgangspunt van beleid is dat de jeugd thuis, op school en in hun vrije tijd adequate mogelijkheden worden geboden om op te groeien tot zelfstandige volwassenen. Het jeugdbeleid betreft alle jongeren van de gemeente, van nul tot 23 jaar. Hieruit vloeit voort dat het beleid niet alleen gericht is op het oplossen van problemen: tenslotte gaat het het merendeel van de jongeren goed.

Verder heeft de gemeenteraad aangegeven dat zij het van belang vindt dat de nota jeugdbeleid in samenspraak met de betrokken partijen tot stand komt: een interactieve nota jeugdbeleid. Om hieraan tegemoet te komen is op diverse momenten overleg gevoerd. Zo is begonnen met een mini-dorpenronde. In Uithuizen, Roodeschool, Kantens en Warffum zijn inspraakavonden voor de jeugd georganiseerd. Op deze manier wordt ook draagvlak gecreëerd bij de betrokkenen. Verderop in de nota, in het hoofdstuk Jeugd en participatie, wordt hier verder op ingegaan. Verder is in het kader van het actieplan Jeugd en veiligheid diverse malen gesproken met overige betrokken organisaties. Dit wordt ook in het desbetreffende hoofdstuk verder toegelicht.

De raad heeft eveneens aangegeven dat de nota jeugdbeleid een integrale nota moet zijn. Het integrale karakter komt tot uitdrukking in de volgende hoofdstukken. Hier zal per beleidsterrein worden uitgewerkt wat de gemeentelijke doelstelling is en wat de gemeente gaat uitvoeren om deze doelstelling te realiseren.

5 Jeugd en opvoeding

0 - 3 jaar

Uiteraard ligt de eerste verantwoordelijkheid voor de opvoeding bij de ouders of opvoeders van een kind. Voor de jongste jeugd is dat overduidelijk. Toch zijn er ook voor de jongste kinderen al de nodige voorzieningen die zich deels of zijdelings met de opvoeding bezighouden. Voor de jeugd van 0 tot en met 3 jaar zijn dit de peuterspeelzaal en kinderopvang. Daarnaast is er nog een aantal organisaties die ouders kunnen begeleiden of ondersteunen bij het opvoeden van hun kinderen.

Peuterspeelzalen

In de gemeente Eemsmond zijn zeven peuterspeelzalen. Het gemeentelijk beleid is weergegeven in de notitie peuterspeelzalen van januari 2003.

De doelstelling van peuterspeelzalen is voor kinderen een leef- en ervaringswereld te creëren waarin peuters in staat worden gesteld zich individueel en in groepsverband onder deskundige leiding te kunnen ontplooiën. Ontwikkelingsstimulering speelt een belangrijke rol.

Ongeveer driehonderd peuters van 2 en 3 jaar gaan minimaal twee en maximaal vier ochtenden in de week naar de peuterspeelzaal. Dit betekent dat de peuterspeelzalen ongeveer 75 procent van deze leeftijdsgroep bereiken.

Op dit moment zijn er geen wachtlijsten voor de peuterspeelzaal, er is voldoende capaciteit. Momenteel is een fusietraject gaande dat ertoe zal leiden dat per 1 januari 2005 alle zeven peuterspeelzalen opgaan in één gemeentelijke stichting peuterspeelzalen.

De peuterspeelzalen spelen een rol in het zorgadviesteam (ZAT; zie verder hoofdstuk 9).

Kinderopvang

Naast peuterspeelzalen bestaat de kinderopvang. Kinderopvang kan worden gezien als dagopvang voor kinderen, met name voor kinderen van werkende en studerende ouders. **Kinderopvang heeft een gezinsaanvullende functie; er wordt voor de kinderen een veilige plek in het verlengde van de thuissituatie gecreëerd. Daarnaast biedt kinderopvang een uitbreiding van het eigen opvoedingsmilieu door pedagogisch verantwoorde opvang in groepsverband onder deskundige en ervaren leiding.**

In de gemeente zijn diverse vormen van kinderopvang beschikbaar. De stichting kinderopvang Noord-Groningen (SKNG) exploiteert in Uithuizen de locatie Jan Huigen. Voor kinderen in de leeftijd van nul tot vier jaar zijn hier achttien kindplaatsen. Particuliere kinderopvang wordt aangeboden op kinderdagverblijf Jodocus, ook in Uithuizen. Hier zijn twintig kindplaatsen beschikbaar.

Gastouderopvang wordt aangeboden via het gastouderbureau van de SKNG dat bemiddelt tussen ouders en gastouders.

Daarnaast is in Usquert sinds een jaar een thuishuis, Het Waddennest. Thuishuizen worden gezien als een soort tussenvorm tussen gastouderopvang en kinderdagopvang. Een thuishuis biedt maximaal vier kindplaatsen aan.

Met ingang van 1 januari 2005 wordt de Wet Kinderopvang van kracht. Vanaf dat moment wordt de relatie tussen de gemeente en de kinderopvang minimaal. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het toezicht op de kinderopvang dat wettelijk moet worden uitbesteed aan de GGD. De regeling alleenstaande ouders verdwijnt ook. In plaats hiervan wordt de gemeente financier voor het werkgeversdeel van de kosten kinderopvang van ouders behorend tot de gemeentelijke doelgroepen. Tot slot beheren gemeenten een register met daarin de geregistreerde kinderopvangorganisaties. De gemeenten in Noord-Groningen hebben ervoor gekozen dit register een regionaal karakter te geven en onder te brengen bij de regio. Op deze manier hebben ouders een goed overzicht van het kinderopvangaanbod in de gehele regio.

Opvoedingsondersteuning

Het consultatiebureau speelt een belangrijke rol voor nul tot vierjarigen. De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) van Thuiszorg Groningen biedt in de gehele Provincie Groningen gezondheidszorg gericht op het bevorderen en beveiligen van gezondheid, groei en ontwikkeling

van alle jonge kinderen in de leeftijd van 0 - 3 jaar en hun ouders. Zo helpt de JGZ mee ieder kind een goed begin te laten maken en zich goed te ontwikkelen. Tijdens een consult krijgen ouders advies over de opvoeding van hun kind. Daarnaast biedt het consultatiebureau oudercursussen aan gericht op de opvoeding.

Voor de meeste ouders is het aanbod van het consultatiebureau voldoende. Ouders kunnen verder gebruik maken van het aanbod van andere organisaties. Zo biedt Humanitas Home-start-projecten aan: hulp aan gezinnen met kinderen. Het maatschappelijk werk van de gemeente kan ook hulp bieden bij opvoedingsproblematiek. Bureau Jeugdzorg, jeugd-GGz en MEE bieden opvoedingsondersteuning in specifieke gevallen.

4 tot 11 jaar

Kinderen gaan vanaf vier jaar naar het basisonderwijs. Vanaf vijf jaar zijn zij leerplichtig. In deze leeftijdscategorie brengen kinderen een groot deel van hun dag door op school. Daarnaast bestaat er voor hen de mogelijkheid deel te nemen aan georganiseerde vrijetijdsactiviteiten. Dit kan in verenigings- of clubverband plaatsvinden of geïnstitutionaliseerd via de buitenschoolse opvang.

Naast de rol van ouders zijn er dus meer instanties die kinderen gedurende de dag begeleiden en ondersteunen en daardoor, gewild of ongewild, een rol spelen in de opvoeding van het kind.

Opvang

In Eemsmond bieden alle kinderopvangorganisaties ook buitenschoolse opvang aan voor kinderen tot 12 jaar.

Er bestaat een groeiende maatschappelijke behoefte aan een sluitende dagindeling voor kinderen, door het bieden van vrijetijdsaanbod en opvangvoorzieningen. De term 'opvang en vorming' wordt gezien als een paraplu-begrip voor het samenhangende dagarrangement dat aan kinderen wordt geboden. Het gaat hier dan om een combinatie van opvang, onderwijs en vrijetijdsbesteding, eventueel aangevuld met zorg.

Opvoedingsondersteuning

Vanaf vier jaar komen kinderen niet meer bij het consultatiebureau. Zij vallen dan onder de jeugdgezondheidszorg van de gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD). Ouders kunnen voor vragen en advies bij de GGD terecht. Hiervoor is er een telefonisch spreekuur. Daarnaast kan schriftelijke informatie worden aangevraagd, bijvoorbeeld over 'wat te doen bij ruzies tussen kinderen' of 'bedplassen' via het Informatiecentrum Gezondheid (ICG) van de GGD.

De artsen en verpleegkundigen van de GGD zien kinderen ook via de school (zie verder onder 'jeugd en gezondheid').

Net als bij de jongste jeugd kunnen ouders ook opvoedingsondersteuning krijgen via het maatschappelijk werk en Humanitas. Het gaat hierbij met name om lichte opvoedingsproblematiek. De gespecialiseerde gezinsverzorging kan hier ook uitkomst bieden. In geval van ernstige opvoedings- en opgroei-problematiek waarbij de ondersteuning van de algemene voorzieningen niet meer helpt komt de jeugdzorg in beeld.

Bureau Jeugdzorg is bedoeld voor vragen die te maken hebben met ernstige problemen rond opgroeien en opvoeden van kinderen tot 18 jaar. Problemen zijn ernstig als ze complex, hardnekkig en/of bedreigend zijn. Zover hoeft het niet te komen. Vaak lossen mensen zelf opvoedingsproblemen op met behulp van bijvoorbeeld de huisarts, thuiszorg, kinderopvang, maatschappelijk werker of de leerkracht. Is dit niet voldoende dan is Bureau Jeugdzorg de aangewezen weg. Bureau Jeugdzorg is de centrale toegangspoort voor alle vormen van jeugdzorg in de provincie.

Bureau Jeugdzorg heeft sinds de inwerkingtreding van de Wet op de Jeugdzorg nog maar zeer beperkte mogelijkheden voor (lichte) ambulante hulpverlening. Dit onderdeel is als gevolg van de nieuwe wet onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid komen te vallen.

Scholen vervullen op dit terrein een belangrijke signalerende functie: aangezien zij de kinderen dagelijks zien zijn zij, na uiteraard de ouders, de aangewezen instantie om veranderingen in gedrag, schoolprestaties of fysieke verschijning op te merken. Voor het onderwijzend personeel kan het echter lastig zijn om de ernst van het signaal te bepalen en daarnaast om te beslissen hoe met het signaal om te gaan. Dit komt in het hoofdstuk 'jeugd en onderwijs' uitgebreid aan bod.

12 - 17 jaar

De jeugd behorend tot deze leeftijdscategorie zet de eerste stappen op weg naar volwassenheid. Ze laveren tussen afhankelijkheid en zelfstandigheid, waarmee ook de gezagsverhouding tussen ouders en kinderen verandert. De invloed van vrienden wordt groter.

Alhoewel ook bij de jongere leeftijdsgroepen sprake is van risicokinderen, zijn de risicokinderen uit deze leeftijdscategorie voor hun omgeving vaak zichtbaarder aanwezig. Dit geldt met name voor die kinderen die norm- of grensoverschrijdend gedrag vertonen.

Opvang

Jeugd vanaf 12 jaar behoort niet meer tot de doelgroep van de kinderopvangorganisaties. Dit betekent dat de schoolgaande jeugd met werkende ouders de tijd tussen school en het einde van de werkdag zelfstandig moet overbruggen. Verenigings- en clubactiviteiten bieden deels een invulling van deze tijd.

Opvoedingsondersteuning

Wat geldt voor opvoedingsondersteuning voor de jeugd van 4 tot 11 jaar is ook van toepassing voor de jeugd tot en met 17 jaar.

Voor risicjongeren vanaf plusminus vijftien jaar is ondersteuning mogelijk vanuit het randgroepjongerenwerk. De gemeente Eemsmond koopt zes uur randgroepjongerenwerk per week in bij Bureau Jeugdzorg in Delfzijl. Het randgroepjongerenwerk bedient een specifieke groep jongeren: er is sprake van meervoudige problematiek (bijvoorbeeld verslavingsproblematiek en financiële problemen) en het betreft jongeren die zelf niet naar de hulpverlening toe zullen stappen. Het randgroepjongerenwerk neemt zelf een actieve positie in om deze jongeren hulp te verlenen.

Een speciale groep vormen de jongeren die op dit moment al zelf ouder zijn. In Eemsmond zijn dat er, in deze leeftijdscategorie, vijf; vier tienermoeders en een tienervader.

De opvoedingsondersteuning voor tienermoeders en -vaders is vergelijkbaar met hetgeen dat onder de leeftijdscategorie 0 - 3 jarigen is vermeld. De genoemde organisaties besteden echter speciale aandacht aan deze groep. De jonge ouders zelf kunnen ook terecht bij het maatschappelijk werk. Daarnaast heeft het FIOm in de stad een speciale jonge moedersgroep. Ook het randgroepjongerenwerk heeft een functie voor deze groep.

18 - 23 jaar

Op achttienjarige leeftijd is men volwassen, zegt de wet. Aan de directe opvoeding komt een eind, kinderen gaan zelfstandig wonen. De laatste jaren neemt echter de leeftijd waarop jongeren hun ouderlijk huis verlaten toe. Daarnaast moeten veel ouders hun jong-volwassen kinderen nog financieel bijstaan.

Opvoedingsondersteuning

Aangezien jongeren vanaf 18 jaar volwassen zijn, vallen ze niet meer onder de jeugdhulpverlening. Bureau Jeugdzorg, en ook de achterliggende geïndiceerde jeugdhulpverlening hanteren een leeftijdsgrens van 18 jaar. Het randgroepjongerenwerk hanteert juist een hogere leeftijdsgrens; rond de 23 jaar. Dit vanuit de redenatie dat de potentiële cliënten van het

randgroepjongerenwerk volgens de wet wel volwassen zijn, maar als gevolg van hun getoonde gedrag veel meer tot de doelgroep van de jeugdhulpverlening behoren.

Beleidsvoornemens jeugd en opvoeding

Kinderen maken onderdeel uit van het gezin. Het is belangrijk dat kinderen hiernaast ook deel uitmaken van grotere maatschappelijke structuren. Naast de opvoeding van ouders heeft maatschappelijke participatie ook een opvoedkundige functie. Daarnaast is het belangrijk dat de maatschappij, in welke vorm dan ook, toegang heeft tot een gezin om zo een signalerende functie te kunnen uitoefenen.

Momenteel gaat in onze gemeente al een groot deel van de peuters naar de peuterspeelzaal of kinderopvang.

Beleidsvoornemen:

De gemeente wil stimuleren dat kinderen de peuterspeelzaal of kinderopvang bezoeken.

In het kader van de tijdelijke regeling vroegsignalering zijn er provinciaal experimenten geweest gericht op het op tijd signaleren van risicokinderen. Risicokinderen zijn kinderen die een verhoogde kans hebben op achterstand in hun ontwikkeling. Verschillende factoren kunnen ertoe leiden dat er jeugdproblematiek ontstaat. Dit wordt mede bepaald op basis van kindfactoren, gezinsfactoren en risicofactoren op macroniveau. Dit betreft onder andere (chronische) ziekte of handicap, lage intelligentie, aangeboren afwijkingen, lage sociaal-economische status, sociale isolatie, werkloosheid of slechte sociale buurtvoorzieningen. Dit betreft dan zowel de fysieke, mentale als sociaal-psychologische ontwikkeling. Thuiszorg Groningen was de initiator van deze activiteiten. Uit de rapportages komt naar voren dat in onze gemeente, vergeleken met overige gemeenten, relatief veel risicokinderen wonen, met name wat betreft het aantal kinderen met een ontwikkelingsachterstand en opvoedingsproblematiek. Hierbij moet worden opgemerkt dat de registratie van 'risico' gebruik maakte van een zeer brede definitie. Echter, ook uit andere bronnen (zie bijvoorbeeld onder het hoofdstuk Jeugd en Veiligheid) komt naar voren dat risicokinderen in onze gemeente wel extra aandacht behoeven.

Extra aandacht kan op verschillende manieren worden vormgegeven. Deze kan gericht zijn op de kinderen zelf, op hun ouders of verzorgers, of op beide. Daarnaast is het ook van belang dat de maatschappelijke organisaties na signalering van mogelijke risicosituaties weten hoe te handelen. Tot slot moet er sprake zijn van een sluitende aanpak: als er een verandering plaatsvindt in het leven van het kind (zoals verhuizing, overstap van peuterspeelzaal naar basisonderwijs etc.) het hulpaanbod niet stopt. Een sluitende aanpak betekent eveneens dat organisaties hun werkzaamheden op elkaar afstemmen zodat er geen lacunes of overlap in het hulpaanbod ontstaan.

Beleidsvoornemen:

De gemeente ontwikkelt initiatieven om de vroege signalering van risicokinderen in te bedden in het reguliere aanbod van de jeugdgezondheidszorg en jeugdhulpverlening.

Beleidsvoornemen:

De gemeente zet zich in om het hulpaanbod van kinderen van 0 tot 18 jaar sluitend te maken.

Beleidsvoornemen:

De gemeente continueert de overeenkomst met de randgroepjongerenwerker en onderhoudt regelmatig overleg om de randgroepjongerenwerker zo gericht mogelijk in te zetten.

6 Jeugd en vrije tijd

0-3 jaar

Voor de jongste jeugd vindt de invulling van vrije tijd zich grotendeels buiten de gemeentelijke invloedsfeer plaats. Ouders en verzorgers hebben hier nog een grote begeleidende rol. Buitenspelen beperkt zich veelal tot de eigen tuin en veel verenigings- en sportactiviteiten richten zich op kinderen vanaf een jaar of zes. Een uitzondering hierop zijn de speeltuinen. Dit zijn plekken waar de jongste kinderen, nog wel onder begeleiding, al naar toe kunnen gaan om te spelen. Bij de inrichting van speeltuinen wordt hiermee rekening gehouden.

4 - 11 jaar

Vanaf het moment dat kinderen naar de basisschool gaan zullen zij hun vrije tijd steeds zelfstandiger gaan invullen. De gemeentelijke speeltuinen en trapveldjes spelen daarbij een rol. Daarnaast kunnen ze gebruik maken van georganiseerde activiteiten. In de gemeente is een divers aanbod van sportieve en sociaal-culturele activiteiten voor kinderen. Deze activiteiten worden voornamelijk geconcentreerd in de grotere dorpen aangeboden.

In het kader van de breedtesportimpuls is de afgelopen jaren al een aantal activiteiten in de gemeente ontplooid. Zo heeft het sportpasproject ertoe geleid dat een groot aantal basisschoolleerlingen heeft kennis gemaakt met voor hun nieuwe sportverenigingen. Dit heeft ertoe geleid dat het aantal jeugdleden is toegenomen. De breedtesportimpuls loopt door tot 2007.

Behalve de reguliere activiteiten, worden verspreid door de gemeente kinderspeelweken georganiseerd. Voor de meeste kinderspeelweken geldt dat zij de basisschooljeugd als doelgroep hebben. Kinderspeelweken vinden meestal in de zomervakantie plaats.

De volgende tekst is afkomstig uit het verslag *Wat wolst doe?* dat is opgesteld door het CMO naar aanleiding van de minidorpenronde die in de zomer van 2004 is gehouden in Uithuizen, Roodeschool, Kantens en Warffum (voor verdere informatie over deze minidorpenronde wordt verwezen naar hoofdstuk 8: jeugd en participatie).

12 - 17 jaar

Uit de minidorpenronde die ter voorbereiding op deze jeugdnota is gehouden, is naar voren gekomen dat de jeugd vanaf een jaar of twaalf vindt dat de mogelijkheden in de gemeente voor vrijetijdsbesteding voor hen beperkt zijn. Zij zijn de menig toegedaan dat er, behalve sport en muziek, niets speciaals voor hen te doen is. Speciaal betekent dan: specifiek gericht op deze leeftijdscategorie. Dit wordt overigens ondersteund uit de bevindingen van het actieplan Jeugd en Veiligheid (zie hoofdstuk 7). Daarnaast heeft de jeugd uit Uithuizen op het gemeentehuis al eens vierhonderd handtekeningen overhandigd aan de wethouder Jeugdbeleid omdat zij erg graag een skateplek willen. De skateplek is ook een onderwerp dat tijdens de dorpenronde naar voren kwam.

De iets oudere jeugd uit deze leeftijdscategorie geeft aan dat zij zich regelmatig vervelen. Zij hebben behoefte aan een hang- of ontmoetingsplek, waarbij dit begrip overigens breed kan worden ingevuld. Caravan, bushokje, bouwkeet en jeugdsoos vallen hier alle onder. Daarnaast willen zij graag dat er meer activiteiten voor hun georganiseerd worden. Zij willen bij de organisatie hiervan ook zelf wel een actieve rol bij spelen, op voorwaarde dat er iemand is die het voortouw neemt.

De jeugdsozen in Warffum en Kantens vervullen een belangrijke rol. Zij bedienen een groep jongeren waarvan de leeftijd zo tussen de veertien en eenentwintig ligt.

18 - 23 jaar

Ook vanuit de oudste jeugd komt nog een aantal klachten over het beperkte vrijetijdsaanbod binnen de afzonderlijke dorpen. De wensen uit deze leeftijdscategorie komen grotendeels overeen met die van de 12- tot 17-jarigen: een ontmoetingsplek en activiteiten. Een deel van de jongeren uit deze leeftijdscategorie is niet meer specifiek afhankelijk van het aanbod binnen de gemeente-

dan wel dorpsgrenzen. Als jongeren over eigen vervoersmogelijkheden beschikken gaan ze, met name in het weekend, naar andere dorpen of naar de stad om uit te gaan.

Beleidsvoornemens jeugd en vrije tijd

Voor de jeugd tot een jaar of twaalf zijn er voldoende georganiseerde mogelijkheden om hun vrije tijd in te vullen. Er is een breed scala aan clubs en verenigingen aanwezig. Daarnaast worden er vanuit dorps- of buurtverenigingen ook activiteiten voor hen georganiseerd. Uiteraard geldt dat de uitgebreidheid van het voorzieningenniveau niet te vergelijken is met dat in grote stedelijke gebieden én dat het voorzieningenniveau in de grotere dorpen weer uitgebreider is dan dat in de kleinere dorpen. Het is echter niet reëel om te veronderstellen dat deze niveaus gelijkwaardig kunnen zijn.

Voor de jeugd tussen tien en zeventien kan geconstateerd worden dat er in de gemeente weinig voorzieningen zijn die overeenkomen met hun wensen. Skateplekken, basketbalveldjes en trapveldjes zijn niet of in beperkte mate aanwezig. Daarnaast mist de jeugd vanaf een jaar of veertien een ontmoetingsplek. Dit geldt niet voor de jeugd in Warffum en Kantens aangezien hier jeugdsozen aanwezig zijn. De jongeren behorend tot deze leeftijdscategorie is in staat zelf activiteiten te organiseren, mits iemand het voortouw neemt.

Beleidsvoornemen:

De gemeente koopt voor de duur van drie jaar professioneel jongerenwerk in, dat zich met name richt op de behoeften van de jeugd vanaf een jaar of twaalf. De jongerenwerker zal in samenspraak met de jongeren activiteiten organiseren. Uiteraard heeft de jongerenwerker ook andere taken. Deze worden vermeld in het volgende hoofdstuk, jeugd en veiligheid.

Beleidsvoornemen:

De gemeente zet zich in om de besturen van de openbare jeugdsozen in Warffum en Kantens te ondersteunen zodat zij hun activiteiten nog beter afstemmen op de wensen van de jeugd in deze dorpen.

Beleidsvoornemen:

De gemeente zal, in samenspraak met de jeugd, de behoefte aan hangplekken nader inventariseren en indien noodzakelijk, omzetten in de realisatie van een hangplek. Roodeschool wordt hierbij aangewezen als pilotplaats.

Beleidsvoornemen:

Het huidige gemeentelijk beleid voor speeltuinen voldoet goed. Onderzocht moet worden in hoeverre deze systematiek kan worden doorgevoerd naar hangplekken, trapveldjes en skateplekken.

Beleidsvoornemen:

De gemeente zal het initiatief nemen om in Uithuizen een skateplek te realiseren. Voorwaarde hiervoor is een hoge mate van zelfwerkzaamheid van de jongeren en hun ouders bij de totstandkoming en het onderhoud van de skateplek.

7 Jeugd en veiligheid

De tekst in dit hoofdstuk is geheel overeenkomstig met de tekst uit het actieplan Jeugd en Veiligheid van de gemeente Eemsmond. Het actieplan Jeugd en Veiligheid is een apart traject dat in 2004 is gestart in opdracht van de gemeente. Er is voor gekozen het actieplan Jeugd en veiligheid onderdeel te laten zijn van de nota jeugd beleid. In de integrale nota veiligheid zal naar dit hoofdstuk worden verwezen.

Inleiding

Op 19 februari 2004 vond de eerste bijeenkomst plaats in het kader van jeugd en veiligheid, oftewel de (preventieve) aanpak van jeugdoverlast in de gemeente Eemsmond. Betrokkenen uit het basis- en voortgezet onderwijs, politie, Halt, Bureau Jeugdzorg en het maatschappelijk werk waren door de gemeente bijeen geroepen om zich te buigen over een meer planmatige aanpak van jeugdoverlast. De werkgroep Jeugd en Veiligheid gemeente Eemsmond werd opgericht. Doel van de werkgroep is om via een inventarisatie en analyse van de problematiek te komen tot een concreet actieplan.

CMO Groningen - adviseur van het traject - voerde een probleeminventarisatie uit ("Jongeren in beeld", juni 2004). Daartoe werden vragenlijsten ingevuld door de basisscholen, de twee locaties van het Hogeland College, jeugdsociëteiten en jeugdclubs, kerken en de Verenigingen Dorpsbelangen. Interviews zijn gehouden met de politie, randgroepjongerenwerker, leerplichtambtenaar en het algemeen maatschappelijk werk. Jongeren zijn in een apart traject benaderd door middel van gesprekken met groepjes jongeren in vier dorpen waar een jeugdsoos is.

Gekeken is niet alleen naar grensoverschrijdend gedrag van jongeren, maar ook naar risicofactoren en de kwetsbare kanten van jongeren.

Uit de inventarisatie komt naar voren dat volgens de politiecijfers het aantal jeugddelicten in Eemsmond stabiliseert. Toch kan dit een vertekend beeld geven omdat de politie niet altijd wordt ingeseind en de politie ook lang niet altijd tijdig ter plaatse kan zijn als er een melding wordt gedaan.

Overlast bestaat met name uit hinderlijk gedrag van groepjes jongeren (lawaai, rommel), uitgaansoverlast en vandalisme. Met name politie en randgroepjongerenwerk maken zich zorgen over druggebruik onder jongeren en racistische uitlatingen van twee groepjes jeugd in Uithuizen.

Wat de risicofactoren betreft blijkt uit de inventarisatie dat opvoeding van en gedragsproblemen bij jeugdigen extra aandacht verdienen. Ouders zouden gemakkelijker toegang moeten hebben tot vormen van opvoedingsondersteuning. Problemen bij kinderen dienen vroegtijdig gesignaleerd en onderkend te worden, waarna passende hulp gezocht en geboden kan worden. Dit laatste wordt reeds opgenomen in het lokale jeugd beleidsplan. Een zeer belangrijk punt van aandacht is het ontbreken van de functie jongerenwerk in de gemeente ten behoeve van de 12-23 jarigen en mogelijkheden voor aansprekende vrijetijdsbesteding voor jongeren. Ook dit wordt opgenomen in het lokale jeugd beleid.

Er is onvoldoende inzicht in de mate van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren.

Schoolverzuim, voortijdig schoolverlaten en werkloosheid - belangrijke risicofactoren - worden actief opgepakt door deelname van de gemeente aan het Waddenmodel.

De aanbevelingen die in overleg met de werkgroep jeugd en veiligheid op basis van de probleeminventarisatie zijn gedaan (zie "Jongeren in beeld"), worden in dit actieplan uitgewerkt tot concreet uitvoerbare actiepunten. De tekst per actiepunt is het resultaat van overleg tussen de uitvoerende organisaties. Elk actiepunt heeft een trekker c.q. coördinator die primair verantwoordelijk is voor de organisatie van de uitvoering.

Hoewel het accent in dit actieplan jeugd en veiligheid ligt op het voorkómen en terugdringen van overlast en delictpleging door jongeren, blijft het belangrijk om positief in te steken op jeugd. Grenzen verkennen en verleggen hoort bij de leeftijdsgroep. Het is aan de volwassenen om daarbij grenzen aan te geven, te corrigeren en jeugd te begeleiden naar volwassenheid.

De werkgroep jeugd en veiligheid, bestaande uit professionals die beroepsmatig met jeugd werkt en vrijwel dagelijks in contact is, heeft de volgende ambities uitgesproken:

"Jeugd verdient erkenning, jeugd mag jeugd zijn"

"Jeugd verdient een plek in de maatschappij"

"We moeten kinderen de mogelijkheden bieden om een goed mens te worden"

"Zorgen voor (vroegtijdige) adequate opvang en hulp daar waar dat nodig is"

"Eemsmond is voor jeugd een leuke gemeente om in te wonen".

Actiepunt 1 Vrijtijdsbesteding van jongeren

Zinvolle en voor de jeugd aansprekende vrijetijdsbesteding is een belangrijke preventiefactor in het jeugd- en veiligheidsbeleid. Dit geldt met name voor de leeftijdsgroep 12-16 jarigen. Verveling en doelloos rondhangen zonder eigen plek of activiteiten blijkt een reden voor jongeren om baldadig of vandalistisch gedrag te vertonen. Uit een ronde langs een viertal dorpen blijkt dat er behoefte is aan skateplekken. Ook specifiek beleid gericht op de jeugdsozen behoeft aandacht.

Jeugd en vrije tijd komt uitgebreid aan de orde in de overige hoofdstukken van de nota jeugdbeleid, waarbij de functie jongerenwerk in de gemeente van groot belang wordt geacht.

Actiepunt 2 Opvoedingsondersteuning aan ouders van pubers

Probleemformulering

Ouders maken weinig gebruik van de mogelijkheden die er zijn voor opvoedingsondersteuning, terwijl er wel opvoedingsproblematiek wordt gesignaleerd. Ouders weten onvoldoende waar ze hulp kunnen krijgen bij opvoedings- en/of opgroei problemen.

Professionals (leerkrachten, maatschappelijk werk, interne begeleiders, zorgcoördinatoren) weten onvoldoende naar wie ze door kunnen verwijzen bij gesignaleerde problemen.

Doelgroep

Ouders, kinderen en professionals

Te behalen resultaten

- Er is een overzicht van het hulp- en ondersteuningsaanbod op het gebied van opvoeding en opgroeien in de gemeente Eemsmond
- Dit overzicht is bekend bij interne begeleiders, zorgcoördinatoren en maatschappelijk werk
- Ouders, kinderen en leerkrachten zijn hiermee bekend en zijn bekend met het interne zorgsysteem van de scholen
- Indien er sprake is van lacunes in het aanbod worden deze lacunes gesignaleerd en organisaties stemmen aanbod op elkaar af
- Ouders met opvoedingsvragen of problemen doen eerder een beroep op ondersteuning of hulp.

Activiteiten om deze resultaten te behalen

1. Er wordt een overzicht gemaakt van het aanbod van het Bureau Jeugdzorg, GGD, Thuiszorg en Maatschappelijk Werk
2. Er wordt meer bekendheid gegeven aan dit aanbod
3. Er wordt opvoedingsvoorlichting georganiseerd in het basis- en voortgezet onderwijs met inzet van de Inleiderspool van de GGD¹ en het Bureau Jeugdzorg Groningen. Naast ouderavonden zijn ook oudercursussen over verschillende onderwerpen mogelijk. Het is aan

¹ Informatie Centrum Gezondheid (ICG) van de GGD Groningen, tel. 050-367 41 77 of icg@hvd.groningen.nl

te bevelen om in het kader van de aanpak jeugdoverlast extra aandacht te besteden aan de onderwerpen genotmiddelengebruik, vandalisme en racisme.

4. Aanpassen van de schoolgidsen door de scholen (aanbod en adressen opnemen)
5. Aanpassen van de gemeentelijke website en gemeentegids (aanbod en adressen opnemen)

Uitvoerende organisaties

- Bureau Jeugdzorg Groningen, regiokantoor Delfzijl (trekker)
- GGD Groningen, Thuiszorg Groningen en AMW
- Basisscholen
- Hogeland College

Tijdplanning

1. 2004/begin 2005
2. 2005
3. Schooljaar 2005/2006
4. 2005
5. 2005

Financiering

1, 2, 4 en 5 uit reguliere middelen.

Voor de uitvoering van opvoedingsvoorlichting (3) zijn aanvullende middelen nodig, na inventarisatie van welke school hier aan mee doet.

Actiepunt 3 Aanpak genotmiddelengebruik

Inleiding

Er is geen duidelijk beeld over de omvang van de problematiek rondom genotmiddelen in de gemeente. Er wordt een toename van roken geconstateerd, soms al startend in de bovenbouw van de basisschool. Ook het alcoholgebruik is hoog, waarbij het lijkt dat het alcoholgebruik vaak al op jonge leeftijd door de ouders wordt toegestaan. Ouders staan het gebruik van genotmiddelen toe of hebben geen invloed (meer) op het genotmiddelengebruik van hun kinderen. Over de omvang van het softdruggebruik lopen de meningen uiteen. Er zijn bij de politie een aantal dealers bekend die voornamelijk softdrugs en uitgaanspillen verhandelen. Ook heeft de politie een goed beeld van de jongeren die stevig in de problemen zijn of dreigen te komen door het gebruik van genotmiddelen, en dan met name harddrugs.

Het onderwijs is een belangrijke vindplaats van jeugd- en jongeren, waardoor er veel zaken op het onderwijs afkomen die niet tot de specifieke onderwijstaken behoren. De druk op het onderwijs is daardoor groot. In het basisonderwijs worden met regelmaat preventieve activiteiten uitgevoerd, vaak door middel van het gebruik van leskisten van de GGD. De frequentie waarin aandacht geschonken wordt aan het thema genotmiddelen kan per school variëren. Ook in het directeurenoverleg komt het thema regelmatig aan de orde. Het verdient aanbeveling om het thema in het basisonderwijs zoveel mogelijk in te passen in trainingen sociale vaardigheden/leefstijl. Omgaan met groepsdruk is in deze trainingen een belangrijk thema waarbij het thema genotmiddelen goed kan aansluiten. Bij leefstijl/sociale vaardigheidstrainingen worden veelal ook de ouders betrokken, waardoor ook het thema genotmiddelen onder de aandacht komt van de ouders. Op de ouderavonden wordt bovendien aandacht gevraagd voor het spreekuur van de sociaalverpleegkundige van de GGD op school. Hier kunnen ouders terecht met vragen over hun kinderen.

In het voortgezet onderwijs is het thema genotmiddelengebruik ondergebracht in de lessen over verzorging/biologie of leefstijl (Uithuizen). Naast deelname aan ouderavonden kunnen ouders in principe terecht met vragen over hun kinderen op het spreekuur van de schoolarts. In de praktijk komen hier echter vooral leerlingen.

Andere vindplaatsen van jongeren zijn de vele jeugdsozen in de gemeente Eemmond. Specifiek jeugd- en jongerenwerk is niet meer aanwezig, wel is er sinds kort weer een randgroepjongerenwerker aangesteld voor een beperkt aantal uren per week.

Er is in de gemeente sprake van een groot verenigingsleven, waaronder sport –en toneelverenigingen. Bij sportverenigingen zijn er richtlijnen over roken en alcoholgebruik. Het nakomen van de richtlijnen verschilt per vereniging. Van het overige verenigingsleven is niet bekend of er regels zijn m.b.t. genotmiddelenbeleid.

Verder wordt er door jongeren veel gebruik gemaakt van de aanwezige commerciële horeca.

Probleemformulering:

Er is geen duidelijk beeld over de omvang van de problematiek rondom genotmiddelen in de gemeente Eemmond.

Doelgroep

- Jongeren
- Ouders

Te behalen resultaat

Structurele aandacht voor preventie van genotmiddelengebruik.

Activiteiten om de resultaten te behalen

Inzetten quick scan genotmiddelen: de quick scan is een instrument dat relatief snel, door middel van verschillende dataverzamelmethode, een beeld schetst van de actuele situatie en trends rond alcohol- en drugsgebruik onder jongeren van 12 t/m 23 jaar in een gemeente of regio. Dit beeld dient als uitgangspunt voor het samenstellen van een preventiepakket dat optimaal is afgestemd op de doelgroep. De quick scan is voornamelijk een praktisch beleidsinstrument. Van belang is om ook de ouders bij de aanpak te betrekken.

Uitvoerende organisatie

Verslavingszorg Noord Nederland VNN (afd.Groningen)

Tijdplanning

Afhankelijk van financiering

Financiering

De kosten voor de uitvoering van een quick scan zijn € 6000,00

Overige opmerkingen:

- Bij de ontwikkeling van preventieactiviteiten is het belangrijk samen te werken met de horeca.
- Het is belangrijk om bij het actiepoint opvoedingsondersteuning het onderwerp genotmiddelengebruik tot één van de thema's te maken.

Actiepoint 4 Aanpak discriminatie/racisme

Probleemformulering

De laatste jaren is er een tendens zichtbaar dat de jeugd binnen de gemeente Eemmond steeds mee sympathieën laat blijken voor het rechts extremisme. Zij kenmerken zich door opvallende kleding (Lonsdale kleding) en crimineel gedrag. Ook zie je de laatste tijd steeds meer uitingen van dit gedrag door het aanbrengen van hakenkruizen op gebouwen etc.. Onduidelijk is of de jeugd zich volledig bewust is van de betekenis van deze symboliek.

Doelgroep

- Jongeren uit kansarme gezinnen/situaties zonder startkwalificatie
- Uitgaansjeugd
- Ouders
- Burgers

Te behalen resultaten

- Bewustwording bij de jongeren en ouders, en zorgen dat de groep met rechts-extremistische denkbeelden en ideeën niet groter wordt maar juist afneemt
- Aangiftebereidheid onder burgers is toegenomen

Activiteiten om de resultaten te behalen

Preventieve activiteiten:

1. Bieden van alternatieven en beter toekomstperspectief
2. Bewustwording van eigen gedrag en houding onder de doelgroep
3. Doelgroep aanspreken op hun gedrag
4. Informatiecampagne² met posters etc. op scholen, in jeugdsozen en in horecagelegenheden (Er wordt nog nader onderzocht of dit punt meegenomen kan worden in het project Jongeren, school en veiligheid op het Hogeland College)

Repressieve activiteiten:

5. Bij geconstateerde strafbare feiten opmaken van een proces verbaal

Uitvoerende organisaties

- Regiopolitie (trekker) (2, 3 en 5)
- Gemeente/CWI (1 en 4)
- Hogeland College (onder voorbehoud, 1, 2, 3 en 4)
- Randgroepjongerenwerk/jongerenwerk (1, 2, 3 en 4)
- Horeca (2, 3 en 4)

Tijdplanning

- 1, 2, 3 en 5 doorlopend
- 4: informatiecampagne voorjaar 2005 en gedurende het schooljaar

Financiering

Gemeente, uit de reguliere middelen en onderwijsbudgetten.

N.B.: De werkgroep is van mening dat het van belang is dat de gemeente een jongerenwerker aanstelt om aan dit onderwerp, en andere in dit actieplan genoemde thema's, voldoende en adequate aandacht te kunnen besteden.

Actiepunt 5 Aanpak vandalisme (antivandalisme, antidiefstal projecten)

Probleemformulering

Opgroeiende jeugd is – vanzelfsprekend - bezig met het verkennen en testen van de regels die ze tegenkomt. Dit geldt ook voor zaken als (winkel)diefstal, vandalisme en vuurwerkovertradingen (ook wel veelvoorkomende kleine criminaliteit genoemd). Vaak is dit groepsgedrag of gedrag om indruk te maken op anderen. Naast de strafbare feiten die gepleegd worden veroorzaakt dit gedrag veel overlast bij anderen.

² Informatie is te vinden op de website van het Landelijk Bureau ter bestrijding van Rassendiscriminatie www.lbr.nl Het telefoonnummer van het Meldpunt Discriminatie Groningen is 050-54 74 799

Doelgroep

- Leerlingen van groep 7 en 8 (eventueel met combinatieklassen groep 6 er bij) van het basisonderwijs in de gemeente Eemsmond
- Leerlingen van de onderbouw (1ste en 2de klassen) van het voorgezet onderwijs in de gemeente
- De leeftijdsgroep van 12 tot 18 jaar (via jeugdsozen)
- Ouders

Te behalen resultaat/resultaten

- Kennistoename van jeugdigen en jongeren op het gebied van veelvoorkomende kleine criminaliteit en de gevolgen hiervan; bewustwording van eigen gedrag en risicofactoren.
- Veel voorkomende kleine criminaliteit is afgenomen en er is sprake van gedragsverandering bij jongeren.
- Jongeren hebben meer contact met de buurt- en/of jeugdagent (deze heeft 'een gezicht' gekregen).

Activiteiten om de resultaten te kunnen behalen

1. Voorlichtingsprojecten in het basis- en voortgezet onderwijs. Dit kan variëren van een voorlichtingsles van één uur of een dagdeel tot projecten bestaande uit meerdere lessen. Er kan ook gebruik worden gemaakt van ervaringsdeskundigen van Delinquentie & Samenleving en van de Vandalismebus van Arriva. De politie heeft een grote rol in dit geheel.
2. Voorlichtingsbijeenkomsten in bijvoorbeeld jongerencentra.
3. Aandacht voor ouders d.m.v. opvoedingsvoorlichting (zie ook actiepunt 2)

Uitvoerende organisaties

Halt Groningen (coördinatie/trekker)

Politie

(eventueel) Vandalismebus (Arriva)

(eventueel) Delinquentie & Samenleving (D&S)

Tijdplanning

In het begin van het schooljaar zal een inventarisatie gehouden worden waarna in overleg met de gemeente, de politie en de scholen een planning wordt gemaakt.

Financiering

Reguliere middelen: vanuit de huidige subsidie voor Halt van € 0,20 per inwoner van de gemeente Eemsmond wordt, naast de informatie- en adviesfunctie, elk kalenderjaar aan ongeveer vier scholen een project aangeboden. Daarbij kan een enkele keer de vandalismebus ingeschakeld worden. In vier jaar tijd kunnen zo alle scholen worden bezocht. Deze inschakeling van de bus gaat – in tegenstelling tot in andere gemeenten - ten koste van de subsidie aan Halt.

Aanvullende middelen: het verdient de voorkeur om het inzetten van de vandalismebus los te koppelen van de subsidie aan Halt en deze apart te begroten. Voor het breder inzetten van de vandalismebus zal extra subsidie nodig zijn. Dit geldt ook voor de eventuele inzet van Delinquentie & Samenleving. Delinquentie & Samenleving kost € 30,00 per uur + reiskosten en de vandalismebus kost € 142,50 per dagdeel + € 0,57 per afgelegde kilometer m.i.v. 1-1-2005. Indien de kosten van de bus niet meer ten laste van Halt zijn, kan vanuit de huidige subsidie aan Halt op jaarbasis aan meer scholen een project worden aangeboden.

Actiepunt 6 Positieve beeldvorming over jongeren bevorderen

Probleemformulering

Bij een gedeelte van de volwassen inwoners van de gemeente Eemsmond bestaat een negatief beeld over de jeugd. Activiteiten ondernomen door de jeugd worden als overlast waargenomen, terwijl er, objectief gezien, geen sprake hoeft te zijn van overlast.

Doelgroep

Volwassen inwoners van Eemsmond

Te behalen resultaat/resultaten:

Positief denken van inwoners over jeugd en jongeren

Activiteiten om de resultaten te kunnen behalen

1. In het kader van burgerparticipatie zal een pilot jongerenparticipatie worden uitgevoerd. In het communicatietraject zal extra aandacht worden besteed aan de positieve beeldvorming bij volwassenen.
2. De contacten tussen de jeugd en verenigingen dorpsbelangen kunnen worden verbeterd. Hierdoor ontstaat meer wederzijds begrip. In Warffum is gebleken dat dit erg goed werkt.
3. Vanuit de gemeente meer positieve publiciteit naar buiten brengen over zaken die jeugd aan gaan.

Uitvoerende organisatie(s)

- Gemeente Eemsmond (coördinatie/trekker)
- Verenigingen dorpsbelangen
- Besturen van jeugdsozen

Tijdplanning

Doorlopend, vanaf 2005

Financiering

Reguliere middelen: coördinerende taken gemeente vallen onder de reguliere taken.

Voor de uitvoering van de pilot jongerenparticipatie: zie hoofdstuk in jeugdnota.

Actiepunt 7 Uitgaan in Eemsmond

Probleemformulering

Vooraf in de weekends wordt veel overlast ondervonden van bezoekers aan horecagelegenheden. Deze overlast bestaat uit geluidsoverlast door vertrekkende bezoekers, vandalisme en geweldsdelicten. In het bijzonder het uitgaansgebied (centrumgebied Uithuizen) ondervindt veel overlast. In de gemeente Eemsmond is een horecaconvenant gesloten tussen Horeca Nederland, de gemeente, de politie en het O.M.. Het taxibedrijf UVO is geen deelnemer in het convenant, maar er is wel een afspraak gemaakt tussen disco 538 en het taxibedrijf met betrekking tot zogenoemd discovervoer. Aangezien op grond van het convenant de disco eerder gesloten moet zijn dan de overige horecabedrijven ontstaat tussen 3 en 5 uur zondagmorgen veel overlast van

discobezoekers die naar de nog geopende horecabedrijven trekken. Deze bedrijven dienen om 04.00 uur de deuren gesloten te hebben en mogen geen bezoekers meer toelaten. Om 5 uur dienen alle horecabedrijven gesloten te zijn.

Tot voor kort gaf ook jeugdsoos Sjelter in Warffum de nodige problemen met openbare orde en veiligheid. De jeugdsociëteit is enige tijd gesloten geweest en in die tijd is de sociëteit technisch aangepast, terwijl ook de benodigde vergunningen op het perceel rusten. Daarnaast is er een pasjesregeling ingevoerd en is de jeugdsoos alleen toegankelijk voor jongeren uit Warffum en Usquert.

Ook in Kantens bevindt zich een jeugdsoos. Deze geeft geen overlast. In het bestuursreglement is een regeling t.a.v. de openingstijden opgenomen. Op vrijdag is de sociëteit tot 02.00 uur geopend.

Samengevat: uitgaansproblematiek bestaat uit overlast, vandalisme en geweldsdelicten, in het bijzonder in het centrumgebied Uithuizen.

Doelgroep

- horecabezoekers
- horecaondernemers
- bewoners in het centrumgebied Uithuizen

Te behalen resultaat

- afname van de horecaoverlast en de hiermee verband houdende delicten
- afname van het alcoholgebruik onder horecabezoekers

Activiteiten om dit resultaat te behalen

1. Evaluatie van het bestaande horecaconvenant en zonodig bijstelling hiervan
2. Opzetten van een regulier overleg met de horecaondernemers
3. Aanpak genotmiddelengebruik (zie actiepunt 3)

Uitvoerende organisaties

Gemeente Eemsmond (trekker, o.o.v.)
Regiopolitie
Horecaondernemers en Horeca NL
Bureau Handhaving
Bewoners in het centrumgebied Uithuizen
(aansluiting bij project genotmiddelengebruik)

Financiering

Reguliere middelen van de participanten

Begroting Actieplan Jeugd en Veiligheid

1. Vrijtijdsbesteding van jongeren	in nota jeugdbeleid
2. Opvoedingsondersteuning aan ouders	p.m.
3. Aanpak genotmiddelengebruik	€ 6000
4. Aanpak discriminatie/racisme	p.m.
5. Aanpak vandalisme	
6. Positieve beeldvorming over jeugd bevorderen	in nota jeugdbeleid
7. Uitgaan in Eemsmond	reguliere middelen

8 Jeugd en participatie

De gemeente vindt het belangrijk dat het jeugdbeleid interactief tot stand komt. Direct betrokkenen krijgen op deze manier de gelegenheid om hun wensen en behoeften kenbaar te maken. De gemeente heeft momenteel relatief weinig contact met jongeren. Om dit contact tot stand te brengen wordt er een vorm van jeugdparticipatie ontwikkeld. Deze ontwikkeling maakt mede deel uit van het traject 'Jeugd en Veiligheid' dat in 2004 in de gemeente is gestart (zie het vorige hoofdstuk) en is tevens onderdeel van de nota burgerparticipatie.

De raad van de gemeente Eemsmond heeft dit ook geconstateerd en heeft het instellen van een jeugdraad als beleidsspeerpunt geformuleerd.

In het voorjaar 2004 heeft de gemeente een startbijeenkomst georganiseerd met een aantal vertegenwoordigers van jeugdsoosbesturen en aan de kerk gelieerde jeugdraden. Met hen is gesproken over de beste manier om jongeren in onze gemeente te bereiken. In samenspraak met hen is besloten om een minidorpenronde te organiseren specifiek is gericht op jongeren van 10 tot 24 jaar. Tijdens deze ronde hebben twee vragen centraal gestaan:

- a) Wat willen jongeren voor hun dorp? Hoe ervaren zij hun leefomgeving? Wat zijn hun wensen en behoeften?
- b) Wat vinden jongeren van het idee om door de gemeente betrokken te worden bij het gemeentelijk beleid? Willen ze inspraak? Zo ja, hoe? Kortom, welke vorm van participatie spreekt hen aan?

Er is voor gekozen eerst in vier dorpen de jeugd te benaderen; in Roodeschool, Uithuizen, Warffum en Kantens. Voor deze dorpen is gekozen omdat ze verspreid door de gemeente liggen en omdat ze zich van elkaar onderscheiden in het beschikbare voorzieningenniveau. De opkomst op de avonden was redelijk, per avond waren tussen de tien en vijftien jongeren aanwezig. Uithuizen was hierop een uitzondering; hier bezocht slechts een jongen de avond (alhoewel hij aangaf dat hij namens twintig anderen sprak). De reden van de slechte opkomst in Uithuizen kan gezocht worden in het feit dat die dag de examenuitslagen bekend werden gemaakt en het feit dat er braderie in het dorp was.

De resultaten van punt a) zijn in hoofdstuk 6, jeugd en vrije tijd, besproken. In dit hoofdstuk staat jongerenparticipatie centraal. Hieronder volgt een samenvatting van deze gesprekken³.

Roodeschool

De aanwezige jongeren hebben geen helder beeld van wat er ten aanzien van beleid in de gemeente gebeurt. Provinciale onderwerpen, zoals gaswinning Waddenzee, noemen ze bijvoorbeeld als een gemeentelijk item. Bovendien heerst er bij een aantal het beeld dat het geen zin heeft om de gemeente te beïnvloeden: 'ze luisteren daar toch niet naar ons'. Op doorvraag waarop deze mening berust blijkt dat het om een vooronderstelling gaat. De onbekendheid van het gemeentelijk reilen en zeilen: gemeenteraad, B&W, ambtenaren et cetera stimuleert de vooronderstelling alleen maar.

Hoewel de jongeren aangeven dat inspraak zinloos zal zijn, hebben ze wel degelijk een mening als het om concrete zaken gaat, zoals het gele blok op de weg in Oosteinde om de snelheid van auto's te beperken. 'Dit had de gemeente anders moeten aanpakken'. Of ten aanzien van de speeltuin: 'Hier moet een prullenbak komen'. Ook hier geldt: als er iemand is die de jongeren naar hun mening vraagt, willen ze die wel geven, maar eigen initiatief door bijvoorbeeld in een jongerenraad te gaan zitten, spreekt ze niet aan. Reden: een jongerenraad is gemeentelijk en breed van aard. De interesse van jongeren ligt niet gemeentelijk, maar dichterbij hen zelf: bij de realisatie van een hangplek willen ze graag betrokken worden, bij het organiseren van activiteiten voor jongeren ook. Ze willen vooral invloed hebben op die zaken die hen zelf raken.

³ Dit verslag van de resultaten van de minidorpenronde is afkomstig uit het rapport Wat wolst doe?, CMO Groningen, juli 2004.

Hoe? Iemand die hen benadert als daar aanleiding voor is. Informatieverspreiding via de website van de gemeente Eemsmond vinden de jongeren op zich goed. Ook zouden ze wel weer eens een vergelijkbare avond willen (voortzetting van dorpenronde, bijvoorbeeld eenmaal per jaar). De gemeente zou de jongeren via de mobiel kunnen informeren: sms. Tijdens de avond bleek dit middel bijvoorbeeld erg effectief om jongeren te bereiken: jongeren die jongeren bellen om de avond te bezoeken.

Warffum

Ten aanzien van de gemeente hebben de jongeren behoefte aan een betere communicatie. Dat wil zeggen dat er beter geïnformeerd wordt vanuit de gemeente naar de jongeren toe. Zo was het jeugdsoosbestuur niet geïnformeerd over de consequenties van de Tabakswet. Ook de bereikbaarheid van of het doorverwijzen naar ambtenaren als jongeren bellen. Ook voor de gemeente, burgemeester, ambtenaar geldt; toon interesse en kom gewoon eens langs. Door onaangekondigd langs te komen, proef je de sfeer in een soos en leer je jongeren beter kennen.

Voor wat betreft de inspraak van jongeren bij gemeentelijk beleid geldt ook in dit dorp dat ze de onderwerpen graag dicht bij henzelf zoeken, dus zaken die hun direct raken. Bovendien willen jongeren liever kortdurende acties dan langdurige. Stel dat de gemeente een beperkt budget en een plek beschikbaar stelt en jongeren vraagt om eens per jaar een grote activiteit voor jongeren te organiseren, dan zijn ze bereid daaraan mee te werken (subsidieaanvraag, organisatie van het evenement zelf et cetera). Er zijn volop ideeën: Roakeldais voor jongeren (drive in, bandjes); grote(re) kermis voor jongeren.

Inspraak richt zich vooral op het eigen dorp. Gemeentelijke inspraak staat te ver van de jongeren af. Deze dorpenronde is op zich een goede vorm, maar bereikt maar een beperkt aantal jongeren. Stel dat de gemeente een enquête gaat houden onder jongeren, dan willen de jeugdsozen daarbij betrokken zijn (stembus bij elke soos, verspreiding). Meer bekendheid geven aan gemeente zelf, op gebied van jongeren: in dorpsblad, meer posters, gebruikmaken van de eigen website van het dorp (daar kijken veel jongeren op). De gemeentelijke website is nog onbekend. Jongeren informeren of inspraak verlenen via de eigen site van Eemsmond is mogelijk als er een e-mail gericht aan de jongere verstuurd wordt. Inclusief een link naar de website Eemsmond waarop een stelling staat. Sms-jes spreekt deze groep jongeren minder aan vanwege het regelmatige gebrek aan beltegoed.

Kantens

De jongeren vinden het een zeer goed idee om jongeren naar hun mening te vragen. Wie kent de jeugd beter dan de jeugd zelf. Omdat jongeren de gemeente nu niet kennen is de drempel ernaartoe hoog. Een jeugdraad kan een goede vorm zijn. Voorwaarde is dan wel dat er jongeren uit alle dorpen in zitten. Per dorp wel graag meerdere vertegenwoordigers, anders moet je in je eentje de kar in het dorp trekken. Bovendien moeten de jongeren bereid zijn om gemeentebreed met elkaar te gaan praten en daarbij hoort ook de aanwezigheid van de gemeente zelf. Grootste probleem nu nog is de onbekendheid met en over de gemeente. Hoewel één jongere zich spontaan opgeeft, beseft deze ook dat veertienjarigen bijvoorbeeld nog niks hebben met een onderwerp als huisvesting. Iets wat bij deze groep jongeren wel speelt (op jezelf wonen). Anderen geven aan liever per onderwerp die jongeren direct aangaan benaderd te worden: maak het niet te structureel. Deze dorpenronde wordt door de jongeren over het algemeen positief gewaardeerd.

Samengevat zijn de resultaten van deze minidorpenronde als volgt:

- De grootste groep van de bevroegde jongeren wil vooral kortdurende inspraak over onderwerpen die jongeren direct raken. Slechts een aantal oudere jongeren (18+) beseft dat er gemeentebreed onderwerpen zijn die van belang zijn voor jongeren (op verschillende beleidsterreinen). De meerderheid van de jongeren wil het liefst alleen invloed op zaken die in hun eigen dorp spelen. Bovendien hebben zij (nog) geen behoefte aan invloed op gemeentelijke onderwerpen zoals huisvesting.

- Jongeren willen serieus genomen worden door gemeente, aandachtspunt is de communicatie c.q. terugkoppeling naar jongeren. De bereikbaarheid van ambtenaren laat hier en daar te wensen over.
- Serieus nemen betekent ook belangstelling tonen, bijvoorbeeld informeel langs gaan bij jeugdsozen.
- Maak gebruik van de eigen netwerken van jongeren.

Beleidsvoornemens jeugd en participatie

Er is met een groot aantal jongeren gesproken over hun ideeën over participatie bij het gemeentelijk beleid. Jongeren zijn over het algemeen enthousiast over het idee om betrokken te worden bij het reilen en zeilen van het gemeentelijk apparaat. Over de in hun ogen ideale vorm van participatie bij het gemeentelijk beleid is verder gesproken. Het idee van een jeugdraad in de vorm van een soort jongerengemeenteraad of gemeentelijke adviescommissie sprak niet erg aan. Redenen hiervoor zijn de schaalgrootte waarop jongeren willen meedenken (dorpsgericht en per specifiek onderwerp) en de vereiste inzet (geen vergaderstukken, maandelijkse bijeenkomsten etc.).

Een manier om hieraan tegemoet te komen is om te gaan werken met een meer vrijblijvende vorm van advisering. Dit kan door gebruik te maken van sms-berichten en informatiepolls op de gemeentelijke internetsite. Een deel van de jongeren die aanwezig waren bij de minidorpenronde heeft aangegeven hieraan te willen meewerken. De provincie Groningen is kortgeleden ook gestart om via sms jongeren te laten participeren. Het gebruik van de gemeentelijk site heeft als voordeel dat er op een snelle manier de mening van veel jongeren gepeild kan worden. Daarnaast biedt dit ook de mogelijkheid voor jongeren om uitgebreider hun mening weer te geven. Jongeren kunnen via sms maar ook via de reguliere communicatiekanalen van de gemeente geïnformeerd worden dat hun mening weer wordt gevraagd waarna ze op een moment dat het ze zelf schikt naar de gemeentelijke site gaan.

Beleidsvoornemen:

In het kader van de nota burgerparticipatie wordt een pilot gestart om een digitale jeugdraad vorm te geven.

Beleidsvoornemen:

Alle gemeentelijke geledingen (ambtelijke afdelingen, college en raad) zullen waar nodig, hun informatie afstemmen op jongeren en jongeren ook betrekken bij de voorbereiding of besluitvorming van de desbetreffende onderwerpen.

Beleidsvoornemen:

Het initiatief van de minidorpenronde wordt voortgezet in de andere dorpen.

9 Jeugd en onderwijs

De doelstellingen voor jeugd en onderwijs zijn verwoord in diverse plannen en beleidsnotities. Het GOA-plan 2002 - 2006, waaronder de gemeentelijke invulling van het VVE-beleid. Daarnaast is er de startnotitie Regionaal zorgadviesteam Noord-Groningen, het jaarverslag leerplicht en het Waddenmodel. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting. Dit is uiteraard een zeer belangrijke voorwaardenscheppende taak. Een goede huisvesting draagt bij aan het sociale klimaat op school.

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de activiteiten die uit deze plannen voortvloeien. De doelen voor jeugd en onderwijs zijn door de raad vastgesteld in het GOA-plan. Vandaar dat in de nota jeugdbeleid geen eigen doelstellingen op dit terrein meer zijn opgenomen.

0 - 3 jaar

Alhoewel kinderen pas vanaf vijf jaar leerplichtig zijn, is voor de jongste jeugd ook al een plek ingeruimd in het hoofdstuk jeugd en onderwijs. Uiteraard gaat het dan met name om de oudste kinderen, en dan in het bijzonder de kinderen die tot de doelgroep van de peuterspeelzaal behoren.

Een van de doelstellingen van het gemeentelijk GOA-beleid is het verbeteren van de startcondities van leerlingen bij binnenkomst van de basisschool. Vanuit het GOA-plan zijn activiteiten ondernomen om de peuterspeelzalen te professionaliseren. Per 1 november 2004 is een coördinator aangesteld. Daarnaast wordt gewerkt aan de aansluiting peuterspeelzaal op het basisonderwijs. Daarnaast wordt momenteel gesproken met zowel de peuterspeelzalen als het basisonderwijs over het gezamenlijk invoeren van een taalprogramma voor de kinderen op de peuterspeelzaal en voor de eerste twee groepen van het basisonderwijs. Tot slot zijn de peuterspeelzalen in Zandeweer en Roodeschool aangewezen voor de invoering van VVE-programma's.

4 - 11 jaar

Zoals hiervoor al is gezegd worden er activiteiten ondernomen gericht op het stimuleren van de taalontwikkeling. Daarnaast heeft elke basisschool een interne zorgstructuur die voorziet in tijdige signalering en begeleiding van zorgleerlingen. Het gaat hierbij om kinderen met leerproblemen dan wel met sociaal-emotionele problemen. De doelstelling van de interne zorgstructuur is om het aantal verwijzingen naar het speciaal onderwijs te verminderen. Naast de interne zorgstructuur bestaat er ook de bovenscholse zorgstructuur Weer Samen Naar School (wsns).

Samen met de gemeenten Winsum en De Marne wordt op dit moment gewerkt aan het oprichten van een zorgadviesteam (ZAT). Het ZAT functioneert op bovenscholniveau en richt zich niet alleen op onderwijsgerelateerde problematiek. Het doel van het ZAT is om samenwerking te realiseren tussen voor- en vroegschoolse educatie, basisonderwijs/wsns, algemeen maatschappelijk werk, jeugdzorg en jeugdgezondheidszorg voor kinderen en hun ouders tot 12 jaar. Het ZAT is de plaats om de signalen van leerkrachten over zorgkinderen een plek te geven. Door de samenwerking van bovengenoemde organisaties kan hulp op maat worden aangeboden. Het snel en doelmatig verkrijgen van expertise en zorg voor kinderen (hun ouders, leerkrachten en peuterspeelzaal c.q. kinderopvangleidsters) is het uitgangspunt. Het ZAT wordt op pilotbasis in 2005 voor twee jaar ingevoerd.

12 - 17 jaar

Het GOA-beleid op het voortgezet onderwijs richt zich op het voorkomen van schooluitval. De leerplichtambtenaar speelt hierbij uiteraard een grote rol. Daarnaast vindt de gemeente het belangrijk dat ook op het voortgezet onderwijs een zorgstructuur bestaat. Vandaar dat de gemeente, vanuit het GOA-beleid, de coördinator van de preventie-unit betaalt.

Preventie-unit

De preventie-unit komt jaarlijks zesmaal bij elkaar. In het netwerk participeren de locaties Uithuizen en Warffum van het Hogeland College, de GGD, GGZ, Bureau Jeugdzorg, de jeugdagent, het Maatschappelijk werk, Leerplichtambtenaar, het RMC en de OBD. De OBD zorgt voor de planning van de bijeenkomsten en zit de bijeenkomsten voor. Verder verzorgt de OBD de jaarlijkse evaluatie. De kosten van de coördinatie door de OBD worden uit GOA middelen betaald.

Leerplichtambtenaar

De jeugd heeft recht op onderwijs om zich later een bestaansrecht in de samenleving te kunnen verwerven. Het recht op onderwijs geeft naast rechten ook plichten die in de Leerplichtwet zijn omschreven. De Leerplichtwet bepaalt dat het College van Burgemeester en Wethouders toezicht houdt op de leerplicht (artikel 16, lid 1). Voor de uitvoering hiervan is in de gemeente Eemsmond een leerplichtambtenaar aangesteld en er is sinds 1 april 2004 een instructie voor de leerplichtambtenaar.

De doelstelling van de leerplichtwet is om kinderen van 5 tot en met 17 jaar gebruik te laten maken van het recht op onderwijs. Ouders en verzorgers hebben de verplichting te zorgen dat de jongere als leerling van een school is ingeschreven en deze de school na inschrijving geregeld bezoekt. Voor jongeren vanaf 12 jaar valt de verplichting om de school geregeld te bezoeken ook onder de eigen verantwoordelijkheid.

Naast de instructie voor de leerplichtambtenaar waarin onder andere wordt omschreven hoe moet worden omgegaan met verlof, relatief schoolverzuim en absoluut schoolverzuim is het werk van een leerplichtambtenaar gericht op maatschappelijke zorg.

Met deze zorg wordt bedoeld; hulp verlenen indien een jongere door (dreigend) schoolverzuim en of voortijdig schoolverlaten in zijn vorming en ontplooiing wordt bedreigd. Schoolverzuim of voortijdig schoolverlaten is vaak een symptoom van onderliggende in de persoon of omgeving gelegen problemen.

Als maatschappelijke zorg geen uitkomst biedt en het lukt niet om de jongere te bewegen om naar school of instelling te gaan is er in het kader van het toezicht en naleving op de Leerplichtwet geen andere weg dan proces verbaal. Voor lichte gevallen van verzuim kan gebruik worden gemaakt van het Halt-project. Voor een proces-verbaal wordt aangifte gedaan bij de jeugdagent van de gemeente Eemsmond.

Elk jaar verschijnt er een jaarverslag leerplicht. Hierin wordt een overzicht gegeven van de feitelijke situatie in de gemeente.

10 Jeugd en gezondheid

De jeugdgezondheidszorg is de laatste jaren sterk in beweging. Vanuit het Rijk is een aantal ontwikkelingen doorgevoerd dat erop is gericht de kwaliteit van de jeugdgezondheidszorg te verbeteren. Het invoeren van het basistakenpakket, een integraal dossier jeugdgezondheidszorg 0 - 19 jarigen en de mogelijkheid voor jeugdgezondheidszorg op maat door het invoeren van een uniform en een maatwerkdeel in de zorg. Sinds 2003 ontvangt de gemeente de regeling specifieke uitkering JGZ 0 - 19 jarigen, ook wel Rsu-gelden genoemd.

0 - 3 jaar

De preventieve zorg voor kinderen van 0 tot en met 3 jaar wordt uitgevoerd door de artsen en verpleegkundigen van het consultatiebureau. In onze gemeente zijn vijf consultatiebureaus: in Uithuizen, Uithuizermeeden, Warffum, Usquert en Kantens. De openingstijden verschillen per bureau; deze zijn afhankelijk van het aantal kinderen in zorg. Uiteraard geldt dan dat het bureau in Uithuizen de meeste openingsuren heeft. Sinds 2003 hebben gemeenten de regie over de gehele jeugdgezondheidszorg, sindsdien valt de zorg voor 0 tot 4 jarigen hier ook onder. Dit betekent dat de gemeente, binnen beperkte grenzen, invloed kan uitoefenen op het zorgaanbod.

Vlak voordat de JGZ 0 - 4 jarigen overging naar gemeenten, heeft Thuiszorg Groningen (de uitvoerder JGZ 0 - 4 jarigen) een kwaliteitsslag voor haar consultatiebureaus uitgevoerd. Voor onze gemeente betekent dit dat thuiszorg voorstelde om alleen het consultatiebureau in Uithuizen open te houden. De raad heeft hierop echter besloten om alle vijf bureaus open te houden omdat zij vindt dat consultatiebureaus een basisvoorziening zijn. De kosten voor het openhouden van vijf bureaus paste destijds ook bij de afspraak in de bestuurscommissie van de GGD waar is gesteld dat 17 procent van de Rsu-gelden besteed mag worden aan huisvesting. Een aantal van de bureaus voldoet echter niet aan de kwaliteits- en arbo-eisen die thuiszorg hanteert. Dit heeft met name voor het consultatiebureau in Uithuizermeeden consequenties: de huidige lokatie, in het Bommelhoes, is van een dusdanige kwaliteit dat herhuisvesting eigenlijk de enige optie is. Voor 2007 moeten alle consultatiebureaus in de gemeente aan de gestelde kwaliteitseisen voldoen.

Op dit moment hebben gemeenten vanuit de gemeenschappelijke regeling GGD afgesproken dat zij in 2004 en 2005 de gehele Rsu-uitkering als subsidie uitkeren aan Thuiszorg Groningen voor de invulling van het uniforme deel van de JGZ. Het uniforme deel bestaat uit dertien contactmomenten tot vier jaar. Hierbij is aandacht voor somatische, communicatieve en psychosociale ontwikkeling en problemen van alle kinderen. Daarnaast wordt een deel van het geld besteed voor het maatwerkdeel. Na 2005 maken gemeenten een nieuwe afspraak met thuiszorg. Vanaf dat moment kan elke gemeente afzonderlijk meer invloed uitoefenen op de invulling van het maatwerkdeel van de zorg.

Vanuit de JGZ is Eemsmond benaderd om pilotgemeente te zijn voor een pilot gericht op vroegsignalering van zorgkinderen. Deze pilot bestaat uit twee onderdelen:

Voorstel licht pedagogische hulp

Met het invoeren van de nieuwe wet op de Jeugdzorg vervalt de taak van Bureau Jeugdzorg op het gebied van vrij toegankelijke ambulante hulp. In aansluiting op de nieuwe wet is op landelijk niveau geformuleerd in welke functies een gemeente zou moeten voorzien: de zogenaamde vijf gemeentelijke taken voorafgaand aan de Jeugdzorg. Eén van die taken betreft pedagogische hulp. De licht pedagogische hulp is bedoeld voor ouders met kinderen tussen de 0 en 12 jaar, waar lichte tot zwaardere opvoedingsproblemen spelen. De aard van de problematiek is zodanig dat een beperkt aantal contacten voldoende is om ouders weer op weg te helpen. Het maximaal aantal contacten is tien, en de gesprekken kunnen zowel thuis als op locatie plaatsvinden. Doordat verwijzingen met name van andere JGZ-medewerkers komen zijn de lijnen kort en kunnen ouders snel geholpen worden. Het aanbod wordt uitgevoerd door medewerkers op Hbo-niveau met een pedagogische achtergrond. Verwijzingen kunnen ook komen van o.a.

peuterspeelzalen, scholen, kinderdagverblijven. Er zullen goede samenwerkingsrelaties worden opgebouwd met andere hulpverlenende instanties in de regio.

Aangezien het hier om een nieuw op te zetten aanbod gaat zal het in eerste instantie gaan om een pilot van een jaar. Na dat jaar zal geëvalueerd worden en wordt het aanbod indien nodig bijgesteld.

Voorstel gezinnen in beeld

Evenals in andere gebieden zijn er ook in de gemeente Eemsmond gezinnen waar de omstandigheden voor het opgroeien en ontwikkelen van kinderen minder gunstig zijn. Tegelijkertijd blijkt echter dat er geen objectief beeld is van de kenmerken van deze gezinnen en de aard van de problematiek. Terwijl dat wel nodig is om een passend aanbod te kunnen ontwikkelen.

Opzet

1. in kaart brengen van de kenmerken van deze gezinnen en de aard van de eventuele problematiek. Hiervoor worden zowel gegevens van de JGZ gebruikt als van andere instanties als peuterspeelzalen en scholen
2. ontwikkelen van een passend aanbod. Hierbij wordt zowel gekeken naar mogelijkheden op individueel niveau als op collectief niveau.

Een van de belangrijke items in dit project zal zijn dat kinderen een goede start in het basisonderwijs maken met betrokken ouders. Dat betekent dat er samengewerkt zal worden met peuterspeelzalen en de onderbouw van het basisonderwijs.

Uitgangspunten zijn:

- de zorg moet vloeiend doorlopen - ouders ervaren geen gat tussen het aanbod van de JGZ 0-4 en dat van de JGZ 4-19
- het aanbod moet niet stigmatiserend werken
- samenwerking met andere instanties is cruciaal

In een project met een looptijd van ongeveer een jaar zal eerst de inventarisatie uitgevoerd worden, op basis waarvan een aanbod ontwikkeld wordt. Dat aanbod zal vervolgens in de vorm van een pilot opgezet worden, met aan het eind een evaluatie. Op basis daarvan zal het aanbod al dan niet aangepast worden.

4 - 11 jaar

Sinds de invoering van het basistakenpakket in de jeugdgezondheidszorg heeft de GGD, als uitvoerder van de JGZ 4 tot 19 jaar, haar wijze van werken ook aangepast. Het nieuwe beleid, JGZ nieuwe stijl, wordt momenteel gefaseerd ingevoerd op de basisscholen in Eemsmond. De JGZ nieuwe stijl is een collectieve preventieve aanpak voor alle kinderen, waarbij de sociale, emotionele en communicatie ontwikkeling centraal staat. De werkwijze is erop gericht dat deze in het bijzonder ten goede moet komen aan die jeugdigen, ouders en hun omgeving die de zorg het meest nodig hebben (de risicogroepen). Hiervoor zijn er in deze leeftijdscategorie twee contactmomenten: met vijf jaar en op negenjarige leeftijd. Daarnaast is er op elke school een vaste schoolverpleegkundige, die maandelijks een vast inloopspreekuur houdt. Dit inloopspreekuur is met name bedoeld voor ouders, maar uiteraard kunnen leerkrachten hier ook gebruik van maken. Verder valt het organiseren van een jaarlijks gezondheidsweek op school onder het aanbod van de JGZ nieuwe stijl.

De kosten die hiermee voor de gemeente zijn gemoeid betreffen bijna het gehele budget. Dat betekent dat er nauwelijks geld overblijft voor het maatwerkdeel. Uiteraard staat de mogelijkheid open om extra zorg in te kopen, gefinancierd uit overige gelden, het zogenaamde pluspakket.

12 - 17 jaar

Zoals gezegd loopt de JGZ nieuwe stijl tot en met 19 jaar. In deze leeftijdscategorie 12 tot en met 17 vindt dan ook nog een contactmoment plaats. Dit contactmoment is in klas 1 van het voortgezet onderwijs. De leeftijdsgroep van 12 tot en met 17 is een belangrijke groep als het

gaat om preventieve gezondheid. Dit is de leeftijdscategorie dat kinderen beginnen alcohol te drinken en gaan experimenteren met roken en drugs. In de nota lokaal gezondheidsbeleid, Eemsmond Gezond, is een aantal preventieve activiteiten opgenomen die speciaal zijn gericht op deze groep. Dit betreft dan gezondheidsvoorlichting over leefstijlgedrag: roken, drinken, voedingsgewoonten en lichaamsbeweging. Voorlichting over (overmatig) drug- en middelengebruik is ook een activiteit in het kader van het lokaal gezondheidsbeleid. Uit de gezondheidsenquête van de GGD is namelijk gebleken dat er op steeds jongere leeftijd begonnen wordt met het gebruik van alcohol en roken. Daarnaast wordt gesteld dat het zorgwekkend is hoeveel jongere kinderen in onze gemeente al overgewicht hebben.

Beleidsvoornemens jeugd en gezondheid

De beleidsvoornemens op het terrein van jeugd en gezondheid zijn voorwaardenscheppend van aard. Dit is een logisch voortvloeisel vanuit de gemeentelijke taak op dit terrein: regievoerder en opdrachtgever.

Beleidsvoornemen:

De gemeente zorgt dat er in de gemeente vijf goed toegankelijke consultatiebureaus blijven bestaan. Deze locaties moeten voor 2007 voldoen aan de juiste kwaliteitseisen. Voor het bureau in Uithuizermeeden wordt een nieuwe locatie gezocht.

Beleidsvoornemen:

De gemeente zet zich extra in op het bereiken van de jongste jeugd. Hiervoor worden twee pilots uitgevoerd door de JGZ 0 -19. Een pilot is gericht op het bieden van licht pedagogische hulp. De andere pilot op het in kaart brengen van de kenmerken van de zorggezinnen in Eemsmond zodat daarna gericht beleid kan worden ontwikkeld voor deze groep.

Beleidsvoornemen:

Er zullen, in samenwerking met het onderwijs jeugdsozen, de GGD en de AVG preventieve activiteiten gericht op een gezonde leefstijl worden uitgevoerd.

11 Jeugd en werk

Net als bij jeugd en onderwijs, geldt voor jeugd en werk dat er in Eemsmond al goede activiteiten plaatsvinden. Het Waddenmodel is een succes en voorbeeld voor andere regio's. Hieronder volgt een korte beschrijving van het Waddenmodel en de werkzaamheden van het RMC. In het kader van het jeugdbeleid zijn bij dit onderwerp geen eigen doelstellingen meer geformuleerd: de doelstellingen van het Waddenmodel blijven onverkort van kracht. In het jaarverslag van de leerplichtambtenaar wordt een en ander uitgebreid toegelicht.

Regionale Meld- en Coördinatiefunctie

In 1994 werd het Tijdelijk besluit Regionale Meld- en Coördinatiefunctie van kracht. Op 1 januari 2002 heeft de regeling een wettelijke status gekregen als RMC-wet.

Binnen het wettelijke kader van de RMC-regelgeving wordt onder een voortijdige schoolverlater verstaan degene:

- Op wie de Leerplichtwet 1969 niet meer van toepassing is maar de leeftijd van 23 jaren nog niet heeft bereikt en die nog niet in het bezit is van een diploma vwo, havo of een diploma in overeenkomstig met niveau 2 van de WEB (Wet Educatie en Beroepsonderwijs);
- Degene die het onderwijs aan de school (op grond van de WVO, WEC of WEB) gedurende een aaneengesloten periode van ten minste een maand of een door het bevoegde gezag te bepalen kortere periode zonder geldige reden niet meer volgt, of bij de school wordt uitgeschreven of verwijderd.

Er is echter een uitzondering, want onder een voortijdige schoolverlater wordt niet verstaan degene die in het bezit is van een getuigschrift van het praktijkonderwijs dan wel van een diploma van een opleiding overeenkomstig niveau 1 van de WEB en werkzaam is op grond van een aanstelling of arbeidsovereenkomst.

Het voorkomen van voortijdig schoolverlaten is voor alle partijen van groot belang. Voor betrokkene geeft een startkwalificatie meer kansen op werk waardoor men zich een bestaansrecht in de samenleving kan verwerven.

Voor gemeenten is het verkrijgen van een startkwalificatie voor een jongere van groot belang omdat de verwachting is dat er hierdoor in de toekomst minder uitkeringen zullen worden aangevraagd.

Waddenmodel

In Regio Noord Groningen is het Waddenmodel ontwikkeld en wordt sinds 1 oktober 2002 uitgevoerd.

Het doel van het Waddenmodel is om te voorkomen dat jongeren tot 23 jaar zonder startkwalificatie de arbeidsmarkt op gaan en werkloos worden. De inzet van het Waddenmodel is deze jongeren binnen een half jaar aan werk, een leerwerkplek of een opleiding te helpen. Niet alleen voortijdig schoolverlaters, maar alle jongeren zonder een startkwalificatie die geen werk kunnen vinden hebben extra aandacht nodig. De doelgroep ligt bij jongeren in de leeftijdsgroep van 12 tot 23 jaar. In de gemeente Eemsmond zijn dat 1149 (M) en 1028 (V), totaal 2177 jongeren.

Samenwerking in Regionaal verband is de kern van het Waddenmodel. Bij deze samenwerking in Noord Groningen zijn de volgende deelnemers betrokken: provincie Groningen, Regioraad Noord Groningen, de acht Noord-Groningse gemeenten, RMC Noord Groningen en CWI Noord Nederland.

12 Beleidsvoornemens en financiën

Hieronder volgen nog een keer alle beleidsvoornemens uit de voorgaande hoofdstukken. Per hoofdstuk zal worden aangegeven wat de verwachte kosten zijn die de uitvoering van de beleidsvoornemens met zich meebrengen, en eventueel uit welke budgetten deze gefinancierd kunnen worden.

Jeugd en opvoeding

Beleidsvoornemen 1:

De gemeente wil stimuleren dat kinderen de peuterspeelzaal of kinderopvang bezoeken.

Beleidsvoornemen 2:

De gemeente ontwikkelt initiatieven om de vroege signalering van risicokinderen in te bedden in het reguliere aanbod van de jeugdgezondheidszorg en jeugdhulpverlening.

Beleidsvoornemen 3:

De gemeente zet zich in om het hulpaanbod van kinderen van 0 tot 18 jaar sluitend te maken.

Beleidsvoornemen 4:

De gemeente continueert de overeenkomst met de randgroepjongerenwerker en onderhoudt regelmatig overleg om de randgroepjongerenwerker zo gericht mogelijk in te zetten.

Beleidsvoornemens 1 en 3 vallen onder de reguliere werkzaamheden. De uitvoering van beleidsvoornemen 2 zal afhangen van de pilot genoemd bij jeugd en gezondheid. Dit is momenteel nog een PM-post. Het gemeentelijk contract met het randgroepjongerenwerk is gebaseerd op 6 uur per week. Dit kost de gemeente € 9000,-, dit bedrag is in de begroting opgenomen.

Jeugd en vrije tijd

Beleidsvoornemen 5:

De gemeente koopt voor de duur van drie jaar professioneel jongerenwerk in, dat zich met name richt op de behoeften van de jeugd vanaf een jaar of twaalf. De jongerenwerker zal in samenspraak met de jongeren activiteiten organiseren. Uiteraard heeft de jongerenwerker ook andere taken. Deze worden vermeld in het volgende hoofdstuk, jeugd en veiligheid.

Beleidsvoornemen 6:

De gemeente zet zich in om de besturen van de openbare jeugdsozen in Warffum en Kantens te ondersteunen zodat zij hun activiteiten nog beter afstemmen op de wensen van de jeugd in deze dorpen.

Beleidsvoornemen 7:

De gemeente zal, in samenspraak met de jeugd, de behoefte aan hangplekken nader inventariseren en indien noodzakelijk, omzetten in de realisatie van een hangplek. Roodeschool wordt hierbij aangewezen als pilotplaats.

Beleidsvoornemen 8:

Het huidige gemeentelijk beleid voor speeltuinen voldoet goed. Onderzocht moet worden in hoeverre deze systematiek kan worden doorgevoerd naar hangplekken, trapveldjes en skateplekken.

Beleidsvoornemen 9:

De gemeente zal het initiatief nemen om in Uithuizen een skateplek te realiseren. Voorwaarde hiervoor is een hoge mate van zelfwerkzaamheid van de jongeren en hun ouders bij de totstandkoming en het onderhoud van de skateplek.

De uitvoering van de beleidsvoornemens behorend bij dit hoofdstuk zijn zeer afhankelijk van de aanwezigheid van een jongerenwerker. Jongerenwerk kan worden ingekocht bij een welzijnsorganisatie. De kosten voor een voltijdjongerenwerker op MBO⁺ of Hbo-niveau bedragen maximaal tussen € 41.000 en € 45.000 per jaar.

De kosten van een hangplek zullen afhankelijk zijn van het resultaat van de inventarisatie. Dit wordt als PM-post meegenomen.

Tot slot is het voornemen opgenomen een skateplek in Uithuizen te realiseren. De realisatie is alleen mogelijk bij een zeer grote mate van zelfwerkzaamheid van de jeugd en hun ouders. De gemeente zal een plaats moeten aanwijzen waar de skateplek gerealiseerd kan worden. De gemeente stelt daarnaast € 5000,- beschikbaar, maar doet dit alleen als de jeugd zelf een verder sluitende begroting heeft gemaakt.

Jeugd en veiligheid

Actiepunten:

1. Vrijtijdsbesteding van jongeren	zie jeugd en vrije tijd
2. Opvoedingsondersteuning aan ouders	zie pilot jeugd en gezondheid.
3. Aanpak genotmiddelengebruik	€ 6000
4. Aanpak discriminatie/racisme	p.m.
5. Aanpak vandalisme	reguliere middelen
6. Positieve beeldvorming over jeugd bevorderen	reguliere middelen
7. Uitgaan in Eemsmond	reguliere middelen

ad. 5 De gemeente subsidieert het vuurwerkpreventieproject in Delfzijl. In 2004 doen het HHC en twee basisscholen mee aan dit project. Het project zal geëvalueerd worden waarbij gekeken zal worden hoe de deelname verhoogd kan worden.

Jeugd en participatie

Beleidsvoornemen 11:

In het kader van de nota burgerparticipatie wordt een pilot opgestart om een digitale jeugdraad vorm te geven.

Beleidsvoornemen 12:

Alle gemeentelijke geledingen (ambtelijke afdelingen, college en raad) zullen waar nodig, hun informatie afstemmen op jongeren en jongeren ook betrekken bij de voorbereiding of besluitvorming van de desbetreffende onderwerpen.

Beleidsvoornemen 13:

Het initiatief van de minidorpenronde wordt voortgezet in de andere dorpen.

Het uitvoeren van de beleidsvoornemens jeugd en participatie kan vanuit reguliere middelen gefinancierd worden.

Jeugd en gezondheid

Beleidsvoornemen 14:

De gemeente zorgt dat er in de gemeente vijf goed toegankelijke consultatiebureaus blijven bestaan. Deze locaties moeten voor 2007 voldoen aan de juiste kwaliteitseisen. Voor het bureau in Uithuizermeeden wordt een nieuwe locatie gezocht.

De inhaalslag om de consultatiebureaus op niveau te krijgen is in 2003 geraamd op € 25.000,-. Dit bedrag is destijds al toegezegd door de raad.

Beleidsvoornemen 15:

De gemeente zet zich extra in op het bereiken van de jongste jeugd. Hiervoor worden twee pilots uitgevoerd door de JGZ 0 -19. Een pilot is gericht op het bieden van licht pedagogische hulp. De andere pilot op het in kaart brengen van de kenmerken van de zorggezinnen in Eemmond zodat daarna gericht beleid kan worden ontwikkeld voor deze groep.

De kosten voor de eerste pilot zijn € 30.000,-, het bedrag voor de tweede pilot wordt binnenkort aangeleverd door Thuiszorg Groningen.

Beleidsvoornemen 16:

Er zullen, in samenwerking met het onderwijs, jeugdsozen, de GGD en de AVG preventieve activiteiten gericht op een gezonde leefstijl worden uitgevoerd.

De preventieve activiteiten gericht op leefstijl gedrag vallen onder het reguliere takenpakket van de genoemde organisaties.

Financieel overzicht

De nota bevat de volgende kosten, onderscheiden naar structurele en incidentele uitgaven:

Structureel, per jaar:

Jongerenwerker	€ 45.000,-	niet in begroting
Randgroepjongerenwerker	€ 9.000,-	wel in begroting
Totaal	€ 54.000,-	

Incidenteel

Pilot hangplekken	€ 5.000,-	niet in begroting
Skateplek	€ 5.000,-	niet in begroting
Opknappen consultatiebureaus	€ 25.000,-	niet in begroting
Quick scan genotmiddelen	€ 6.000,-	niet in begroting
Pilot licht pedagogische hulp (opv.onderst)	€ 30.000,-	niet in begroting
Totaal	€ 71.000,-	

In de begroting 2005 is geen budget opgenomen voor nieuwe activiteiten in het kader van de nota jeugdbeleid. Op basis van deze jeugdnota wordt een uitvoeringsplan opgesteld. Hierin wordt per activiteit de doelen en resultaten, de bijbehorende planning en financiering aangegeven. In het uitvoeringsplan wordt aangegeven hoe, binnen de bestaande begrotingsbudgetten 2005, de activiteiten gefinancierd kunnen worden. In de voorjaarsnota 2005 worden de wijzigingen meegenomen. In 2006 kan een en ander structureel in de begroting worden meegenomen.

Evaluatie

Nadat de nota jeugdbeleid door de raad is vastgesteld zal op basis van de vastgestelde nota een uitvoeringsplan worden opgesteld. Dit uitvoeringsplan zal drie maanden na vaststelling, tezamen met een evaluatieplan, aan de raad worden voorgelegd.

Deelnemende organisaties aan de werkgroep jeugd en veiligheid gemeente Eemmond

CBS de Rank, Hogeland College Warffum (vwo/havo), Gemeente Eemmond, openbare orde / veiligheid, Bureau Jeugdzorg Delfzijl, Regiopolitie, buurtagenten, St. VCPO (chr. Primair onderwijs), Hogeland College Uithuizen (vmbo), Schoolbestuur L&E, primair onderwijs, Gemeente Eemmond, jeugdbeleid, Gemeente Eemmond, maatschappelijk werk, Regiopolitie, jeugdagent, Halt Groningen, RK basisschool De Schelp, Gemeente Eemmond, leerplicht

Actieplan Jeugd en Veiligheid, Bijlage 2

Actiepunt	1 Vrijtijds- besteding jongeren	2 Opvoedings- ondersteuning aan ouders (van pubers)	3 Aanpak Genot- middelen- gebruik	4 Aanpak "neo-nazi" groepjes	5 Aanpak vandalisme	6 Positieve beeld- vorming over jongeren bevorderen	7 Uitgaan
Gemeente	T Nota Jeugdbeleid	Lpa + amw		o.o.v amw		T jeugd- beleid	T o.o.v
Politie			X	T X	X		X
Halt					T		
Openbaar Primair bao		X	X		X	X	
Christelijk Primair bao		X	X		X	X	
Dr. Damschool		X	X		X	X	
RK basisschool De Schelp		X	X		X	X	
Hogeland college Warffum		X	X	X	X	X	
Hogeland college Uithuizen		X	X	X	X	X	
Bureau Jeugdzorg Delfzijl		T		X Randgroep- jongerenwerk			
GGD		X	X				
Verslavings- zorg Noord Nederland			T				
Openbaar Ministerie (JIB)				X			

X = deelnemer aan dit actiepunt

T = trekker van dit actiepunt